

ŽENE I MUŠKARCI
U CRNOJ GORI
WOMEN AND MEN
IN MONTENEGRO

CRNA GORA
Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava Crne Gore

Rimski trg 46, Podgorica | Tel: 020 482 129 | Fax: 020 234 198 | Web site: www.mmp.gov.me

Zavod za statistiku Crne Gore- MONSTAT

IV proletarska 2, Podgorica | Tel: +382(0)20230811 | Fax: +382(0)20230814 | web: www.monstat.org | e-mail: contact@monstat.org

WOMEN AND MEN IN MONTENEGRO

ŽENE I MUŠKARCI U CRNOJ GORI

PODGORICA, 2014.

ŽENE I MUŠKARCI U CRNOJ GORI WOMEN AND MEN IN MONTENEGRO

 ZAVOD ZA STATISTIKU
CRNE GORE
STATISTICAL OFFICE
OF MONTENEGRO
MONSTAT

PODGORICA, 2014.

Izdavač | Publisher:

ZAVOD ZA STATISTIKU Crne Gore | STATISTICAL OFFICE OF MONTENEGRO

Podgorica, IV Proleterske br. 2

Telefon: +382-20-230811

Telefaks: +382-20-230814

E-mail: contact@monstat.org

Web Site: www.monstat.org

Za izdavača | For the publisher:

Gordana Radojević, *direktorica* | Director

Stručni saradnici/e | Competent counterparts:

Zavod za statistiku | Statistical Office:

Dragan Dubak, Sonja Jovanović, Snežana Remiković, Maja Glendža, Ivana Tanjević, Marijana Popović Rončević, Dragan Peković, Milica Pavlović, Gojko Dragaš

Dizajn | Design

Mahna Mahna

Štampa | Press:

DPC, Podgorica

Tiraž | Circulation:

500

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU
MONTENEGRO
STATISTICAL OFFICE

ŽENE I MUŠKARCI
U CRNOJ GORI

WOMEN AND MEN
IN MONTENEGRO

Podgorica, 2014.
PETO IZDANJE | FIFTH EDITION

SADRŽAJ | CONTENT

UVOD INTRODUCTION	6 7
STANOVNIŠTVO POPULATION	8 9
ZDRAVLJE HEALTH	30 31
OBRAZOVANJE EDUCATION	38 39
SOCIJALNA ZAŠTITA SOCIAL WELFARE	64 65
PRAVOSUĐE JUSTICE.....	72 73
ZAPOSLENOST I ZARADE EMPLOYMENT AND WAGES.....	82 83
POLITIKA I ODLUČIVANJE POLITICS AND DECISION MAKING	102 103
NASILJE U PORODICI DOMESTIC VIOLENCE.....	116 117
MICS	126 127

UVOD

Publikacija "Žene i muškarci u Crnoj Gori" daje kratak prikaz stanja žena i muškaraca u našem društvu. Nastala je kao odgovor na sve veće potrebe korisnika/ica da se stanje u društvu, između ostalog, prati i preko statističkih podataka prikazanih prema polu.

Publikacija se sastoji od tabela i grafikona bez dodatnih statističkih i socioloških analiza i može poslužiti kao izvor informacija svim korisnicima podataka koji su zainteresovani za položaj žena i muškaraca i za jednakost polova u Crnoj Gori.

Rodna ravnopravnost znači da su žene i muškarci jednako prisutni u svim područjima javnog i privatnog života, imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svojih prava i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Podaci koji su prikazani u ovoj publikaciji odnose se na sledeće oblasti:

- Stanovništvo
- Zdravlje
- Obrazovanje
- Socijalna zaštita
- Pravosuđe
- Zaposlenost i zarade
- Politika
- MICS istraživanje

Osim apsolutnih podataka prikazanih po polu data je i polna raspodjela u procentima kojom se prati položaj žena i muškaraca.

Većina podataka prikazanih u ovoj publikaciji rezultati su istraživanja koja sprovodi Zavod za statistiku, i ovaj izvor nije posebno naveden. Manji dio podataka preuzet je od drugih državnih institucija čija su imena navedena ispod tabela ili grafikona.

Zahvaljujemo se Odjeljenju za rodnu ravnopravnost Ministarstva za ljudska i manjinska prava na pomoći pri izradi ove publikacije.

Zavod za statistiku Crne Gore i drugi zvanični proizvođači statistike teže da putem svojih redovnih istraživanja, kada god je to moguće prikupe i statistički obrade podatke prema polu. Cilj izrade ove publikacije je da se na jednom mjestu prikaže najveći broj obilježja razvrstanih po polu. Bogatstvu i raznolikosti podataka doprinijeli su i podaci iz evidencija koje vode nadležni organi.

Ovom publikacijom ilustruju se važne razlike između žena i muškaraca, kako u ekonomskom tako i u drugim sferama života. Tako se, na primjer, posljednjih godina, više školuju žene, a evidentno je i da su žene manje osuđivane za krivična djela. Na drugoj strani, veća zaposlenost je zabilježena kod muškaraca. Takođe, nepismenih muškaraca je manje nego žena.

INTRODUCTION

The publication "Women and men in Montenegro" gives short insight into the status of women and men in our society. It appeared as the response to numerous needs of users to also monitor the society by gender disaggregated data.

The publication contains tables and graphs without written analysis of data and may serve as the source of information to all data users interested in the position of women and men, as well as for the gender equality in Montenegro.

Gender equality means that woman and men are equally represented in all areas of public and private life, have equal status, equal opportunities to exercise their rights and equal benefit of the achieved results.

Data presented in this publication refer to following topics:

- Population
- Health
- Education
- Social welfare
- Justice
- Employment and wages
- Politics
- MICS Survey

In addition to the absolute data presented by sex, it contains gender distribution in percentage, which monitors the position of women and men.

Most of data presented in this publication is the result of research implemented by Montenegrin Statistical Office, and this source is not particularly named.

A smaller portion of data is downloaded from other government institutions whose names are listed below the tables and graphs.

We would like to thank Department for Gender Equality of the Ministry of Human and Minority Rights for assisting in preparation of the publication.

Statistical Office of Montenegro and other producers of official statistics tend to, through their regular activities, wherever possible, collect and process statistical data disaggregated by sex. The aim of this publication is to present, in one place, most of characteristics disaggregated by sex. Data from records kept by authorities contributed to the richness and diversity of data.

This publication illustrates the important differences between women and men, both in economic and in other spheres of life. Thus, for example, in recent years, more women are educated, and it is also evident that women are less illiterate than men.

Stanovništvo predstavljaju lica sa uobičajenim mjestom boravka u Crnoj Gori.

Uobičajeno mjesto boravka predstavlja mjesto gdje lice uobičajeno provodi dan, bez obzira na privremenu odsutnost iz razloga rekreacije, odmora, posjete prijatelja ili rođaka, poslovne odsutnosti, kao i odsutnosti usljed medicinskog tretmana ili religijskog hodočašća, kao i mjesto u kome lice boravi neprekidno, najmanje godinu ili je stiglo u to mjesto kasnije, ali ima namjeru da ostane tu najmanje jednu godinu.

Stanovništvo prema polu i starosti predstavlja broj lica određenog pola, grupisanih po starosti, prema navršenim godinama života.

Projekcije stanovništva predstavljaju projektovan broj stanovnika za posmatranu godinu.

Koeficijent maskuliniteta predstavlja broj muškoga na hiljadu ženskoga stanovništva;

Koeficijent feminiteta predstavlja broj ženskoga na hiljadu muškoga stanovništva;

Koeficijent starenja je procentualno učešće osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu;

Indeks starenja je procentualno učešće osoba starih 60 i više godina prema stanovništvu mlađem od 20 godina.

Migracije ili preseljavanje stanovništva jeste prostorno kretanje stanovništva iz jednog mjesta u drugo mjesto.

Primorski region čine opštine: Bar, Budva, Herceg Novi, Kotor, Tivat i Ulcinj.

Središnji region čine: Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje i opštine Danilovgrad i Nikšić.

Sjeverni region čine opštine: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak.

Population represent persons with usual residence in Montenegro.

Usual residence represents the place where a person usually spends day, regardless of temporary leave due to recreation, vacation, visits to the friends and relatives, business trips, medical treatment or religious pilgrimage, as well as the place where he/she resides permanently, at least a year or has arrived later but intends to stay at least one year.

Population by sex and age is the number of persons of particular sex, grouped by age, according to years of life.

Projections of the population represent estimated number of population for the observed year.

Masculinity coefficient is a number of male per one thousand female population.

Femininity coefficient represents a number of female per one thousand male population.

Age coefficient represents the percentage participation of population older than 60 years of age in the total population.

Aging index represents the percentage participation of population older than 60 years of age in relation to the population younger than 20 years of age.

Migrations are related to movement of population from one place to another.

Coastal region consists of the following municipalities: Bar, Budva, Herceg Novi, Kotor, Tivat and Ulcinj.

Central region consists of the following municipalities: Capital Podgorica, Old Royal Capital Cetinje and municipalities Danilovgrad and Nikšić.

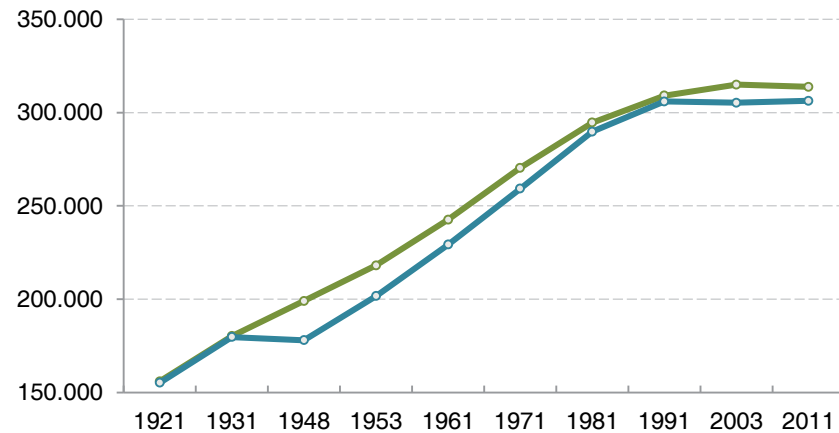
Northern region consists of the following municipalities: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik and Žabljak.

Polna struktura stanovništva prema popisima u Crnoj Gori, 2011.
Population structure by sex, Census 2011

Od dvadesetih godina prošlog vijeka, kada je na teritoriji današnje Crne Gore živjelo 311 341 stanovnika, do sredine XX vijeka broj građana se povećao za oko sto hiljada, a u posljednjih šezdeset godina za 47%. Ovakav rast jednim dijelom može se pripisati relativno visokom prirodnom priraštaju, naročito u međupopisnom periodu (1950-1968). Veliki uticaj na demografske promjene imala su i migraciona kretanja.

Since twenties of last century, when 311 341 inhabitants have lived in the territory of Montenegro, by the middle of the twentieth century, the number of citizens increased by about one hundred thousand, in the last sixty years by 47%. This increase can partly be attributed to the relatively high population growth, especially in the intercensal period (1950-1968) Migrations have had large impact on demographic change.

Polna struktura stanovništva prema popisima u Crnoj Gori, 2011.
Population structure by sex, Census 2011

Promjene u polnoj strukturi su se uglavnom kretale u smjeru povećanja udjela ženskog stanovništva.

Changes in the gender structure are generally moving in direction of increasing the share of female population.

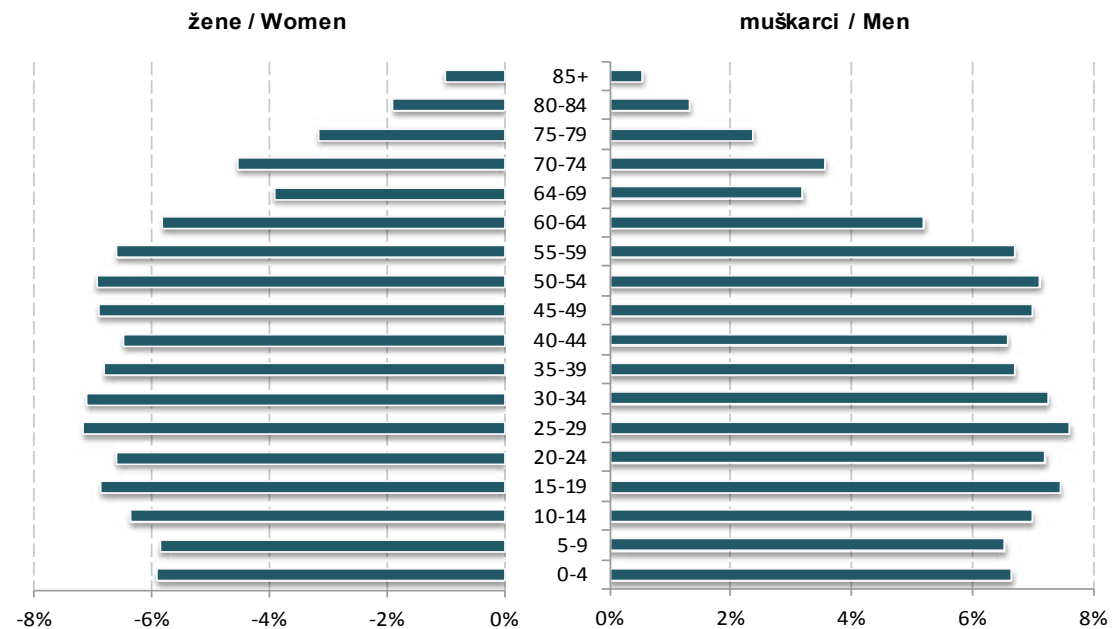
Stanovništvo, indikatori po polu, Crna Gora, 1921-2011 Popisi
Population indicators by sex, Montenegro 1921-2011 Censuses

Godina popisa Year of census	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Žene% Women	Stopa rasta Growth rate 1921=100		Količnik maskuliniteta Coefficient of masculinity	Količnik feminiteta Coefficient of femininity
1921	311 341	156 040	155 301	50,12	100,00	100,00	995,26	1 004,76
1931	360 044	180 279	179 765	50,07	115,53	115,75	997,15	1 002,86
1948	377 189	199 111	178 078	52,79	127,60	114,67	894,37	1 118,11
1953	419 873	218 155	201 718	51,96	139,81	129,89	924,65	1 081,49
1961	471 894	242 620	229 274	51,41	155,49	147,63	944,99	1 058,21
1971	529 604	270 395	259 209	51,06	173,29	166,91	958,63	1 043,15
1981	584 310	294 571	289 739	50,41	188,78	186,57	983,60	1 016,68
1991	615 035	309 104	305 931	50,26	198,09	196,99	989,73	1 010,37
2003	620 145	314 920	305 225	50,78	201,82	196,54	969,21	1 031,76
2011	620 029	313 793	306 236	50,60	201,09	197,18	975,92	1 024,68

Najmanja stopa maskuliniteta, u poslednjih pedeset godina, zabilježena je 2003. godine kada je iznosila **969** muškaraca na **1 000** žena.

The lowest masculinity rate in the last fifty years, was recorded in 2003 when it was **969** males per **1 000** women.

Stanovništvo po petogodišnjim starosnim grupama i polu, Popis 2011.
Population by sex and age groups, Census 2011

Usljed porasta prosječnog životnog vijeka u Crnoj Gori i pada stope nataliteta broj i učestće **starije populacije** rapidno raste.

Due to the increase in life expectancy in Montenegro and decreasing of birth rate, the participation of **older population** is growing rapidly.

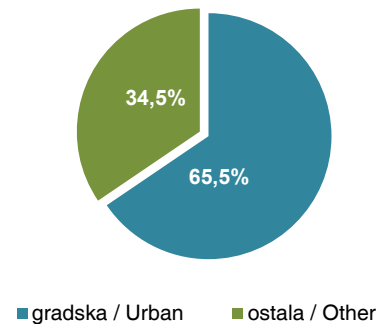
Stanovništvo, po starosnim grupama i polu, Popis 2011.
Population by age groups, Census 2011

Starosne grupe Age group	Broj stanovnika Population number		U / In %	
	muškarci Men	žene Women	muškarci Men	žene Women
CRNA GORA MONTENEGRO	306 236	313 793	49,4	50,6
0-5	24 123	21 991	52,3	47,7
6-15	42 334	39 366	51,8	48,2
15-19	22 815	21 278	51,7	48,3
0-17	75 367	69 759	51,9	48,1
18 +	230 777	243 878	48,6	51,4
0-14	61 766	56 985	52,0	48,0
15-64	210 713	210 980	50,0	50,0
65 +	33 665	45 672	42,4	57,6
nepoznato / Unknown	92	156	37,1	62,9

U najmlađoj grupi stanovništva ima više dječaka (**52%**), dok u najstarijoj grupi stanovništva preko 65 godina, ima više žena, čak (**57,6%**).

In youngest group of the population there are more boys (**52%**), while in the oldest group of the population over 65 years, there are more women even (**57,6%**).

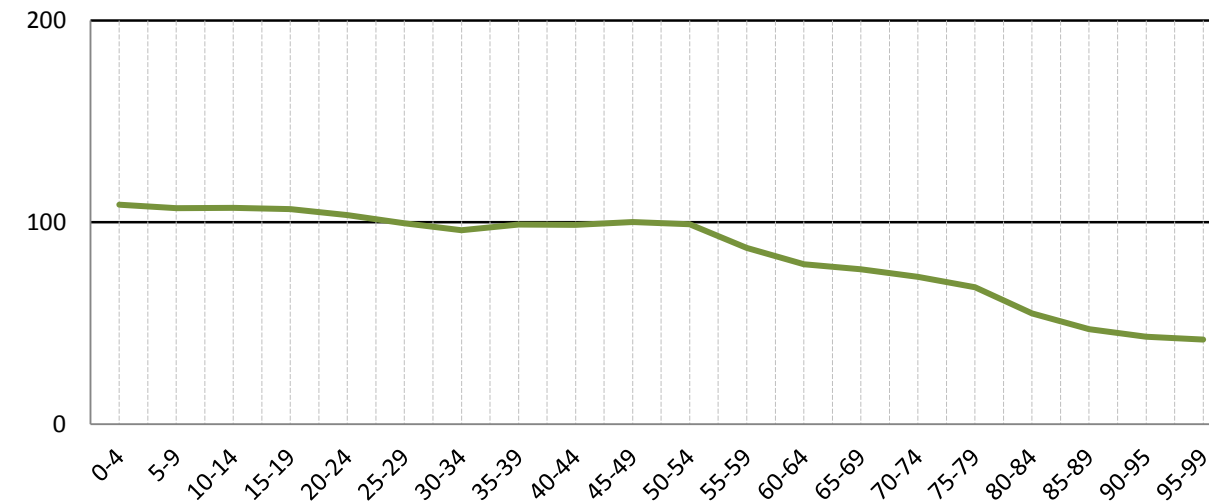
Žene u gradskoj sredini | Women in urban area

Broj muškaraca u gradskom području, u 2011. godini u odnosu na 2003. se povećao za **3,7%** dok je broj žena porastao za **4%**.

Number of men in the urban area, in 2011 compared to 2003 increased by **3,7%** while the number of women increased by **4%**.

Broj muškaraca na 100 žena prema starosnim grupama, Popis 2011.
Number of men per 100 women by age groups, Census 2011

Analiza polne strukture stanovništva prema starosti pokazuje dominaciju muške populacije sve do starosti od **29** godina, a zatim, usljed razlika u nivou smrtnosti prema starosti i polu i strukture migranata po polu i starosti, žene postaju brojnije.

Analysis of sex distribution of population by age shows the dominance of male population to the age of **29** years, and then, due to differences in the level of mortality by age and sex structure of migrants and by sex and age, women become more numerous.

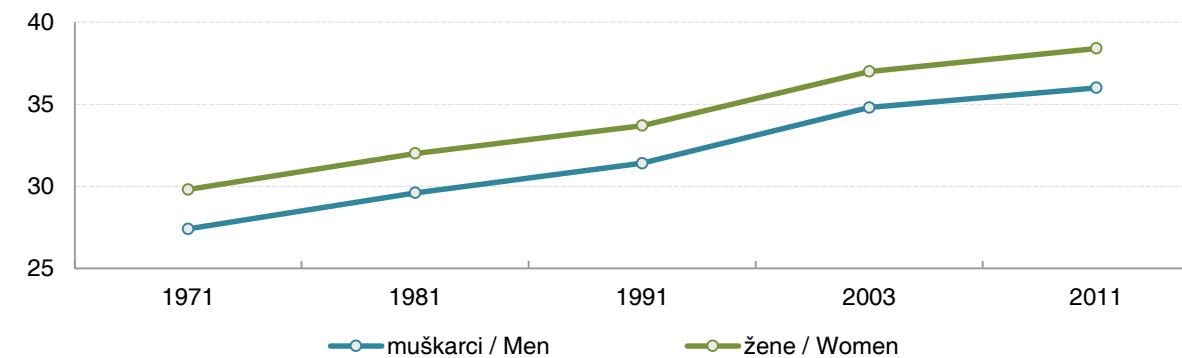
Stanovništvo, Popis 2011. | Population, Census 2011

Stanovništvo / Population	1971	1981	1991	2003	2011
Prosječna starost stanovništva muškarci <i>Average age of population Men</i>	27,4	29,6	31,4	34,8	36,0
Žene / Women	29,8	32,0	33,7	37,0	38,4
Indeks starenja muškarci <i>Aging index Men</i>	22,3	23,4	31,8	49,7	58,6
Žene / Women	29,6	33,9	44,8	67,8	81,7
Koeficijent starosti muškarci <i>Coefficient of age Men</i>	10,0	9,1	10,9	14,9	16,2
Žene / Women	12,0	12,2	14,6	18,4	20,4

Indeks starenja kreće se u smjeru konstantnog smanjenja učešća mladih uz istovremeno povećanje učešća starih lica. Ovakav trend je naročito izražen kod ženskog dijela populacije.

The aging index moves in the direction of the constant decrease of youth participation while simultaneously increase in old people participation. This trend is particularly expressed in female population.

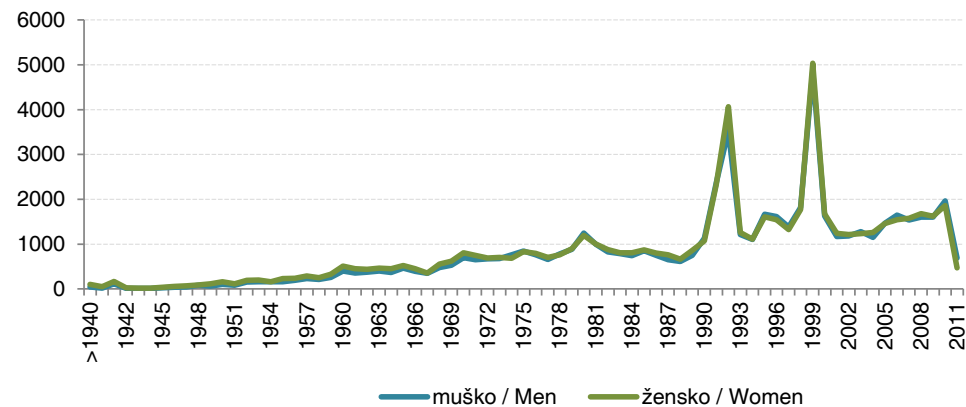
Prosječna starost stanovništva, Prosječna starost stanovništva, 1971-2011. Popisi
| Average age of population, 1971-2011 Censuses

Prosječna starost muškaraca i žena graničnu vrijednost od 30 godina prešla je devedesetih godina prošlog vijeka.

The average age of men and women, exceeded the threshold of 30 years in the nineties of last century.

U kojim godinama se najviše lica doselilo u Crnu Goru?
In which years the majority of people immigrated to Montenegro?

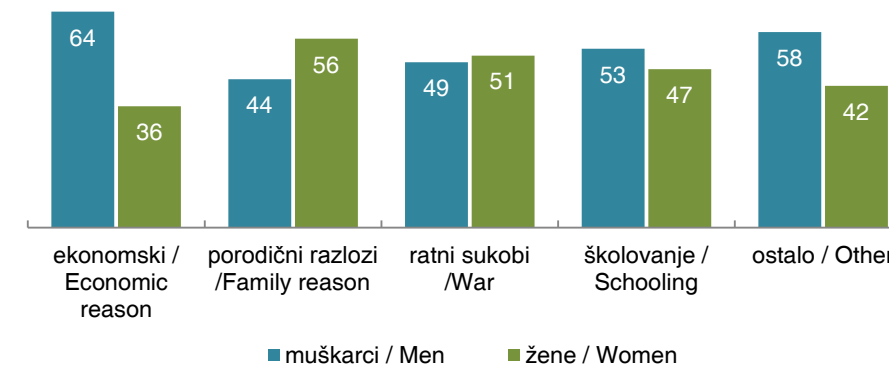

Oko 80 odsto stanovnika Crne Gore od rođenja živi u Crnoj Gori, dok su petina doseljenici iz drugih zemalja.

U poslednjih pola vijeka najveći broj migranata zabilježen je devedesetih godina prošlog vijeka, s obzirom da se od 1990. do 1999. godine doselilo gotovo 42 hiljade sadašnjih stanovnika Crne Gore.

About 80 percent of the Montenegrin population are living in Montenegro since birth, while one fifth of population come from other countries. In the last half century, the largest number of migrants is recorded in the nineties of last century, given that since 1990 to 1999. From current citizens almost 42 thousands moved to Montenegro.

Kakva je polna struktura migranata, prema razlogu doseljenja, u (%), Popis 2011?
What is the sex structure of migrants by reason of settlement, in (%), Census 2011?

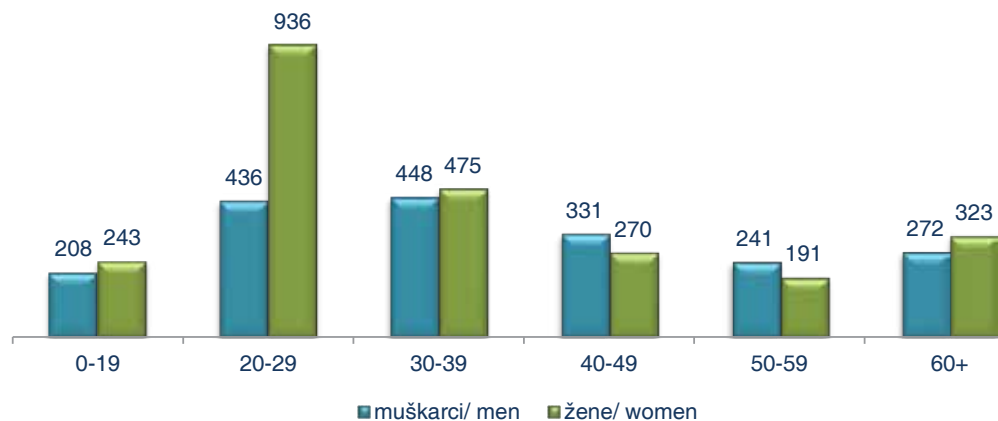
Zbog porodičnih razloga doselio se više žena nego muškaraca dok je najveća polna razlika zabilježena kod migranata iz ekonomskih razloga, 64 odsto muškaraca navelo je to kao razlog napuštanja prethodnog mjesta boravka.

Due to family reasons in Montenegro moved more women than men, while the largest gender difference was noted with migrants for economic reason, 64% of men cited this as a reason for leaving previous residence.

Kretanje stanovništva unutar Crne Gore po starosti i polu
Internal migrations by age and sex

Ukupan broj stanovnika koji se selio unutar Crne Gore u 2013. godini iznosi 4 374, od toga 55,7% su žene a 44,3% čine muškarci. Žene ovu većinu ostvaruju najviše zahvaljujući populaciji od 0 do 34 godine i iznad 65 godina starosti.

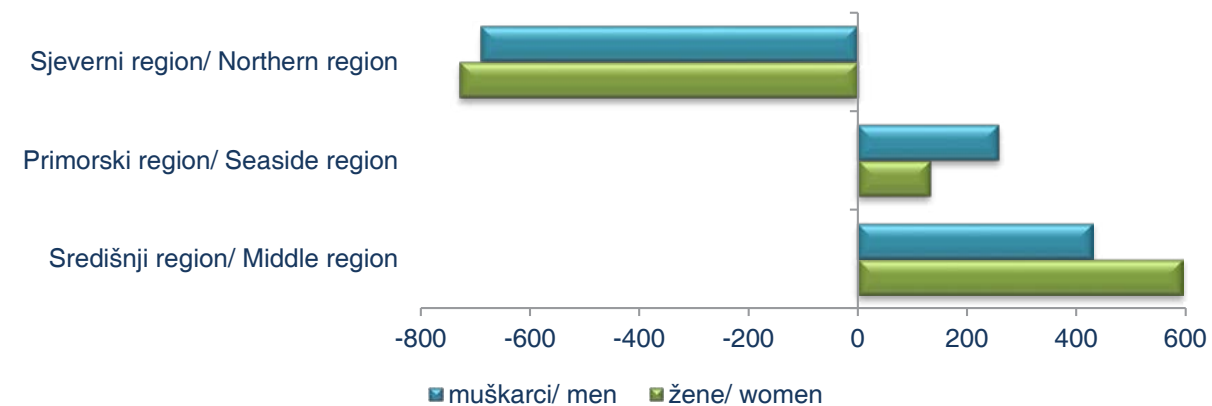
Total internal migration of population in Montenegro in 2013 is 4 374, out of which 55,7% are women and 44,3% are men. Women advantage is due to population aged from 0 to 34 and 65 and over.

Migracioni saldo po regionima u 2013. godini
Net migrations by region in 2013

U svakoj opštini sa sjevera Crne Gore, osim Andrijevice, je evidentiran negativan migracioni saldo i iznosi 1 415 lica; Pozitivan migracioni saldo je evidentiran u ostala dva crnogorska regiona, s tim što je on veći u središnjem i iznosi 1 025 lica, dok u primorskom regionu iznosi 390 lica.

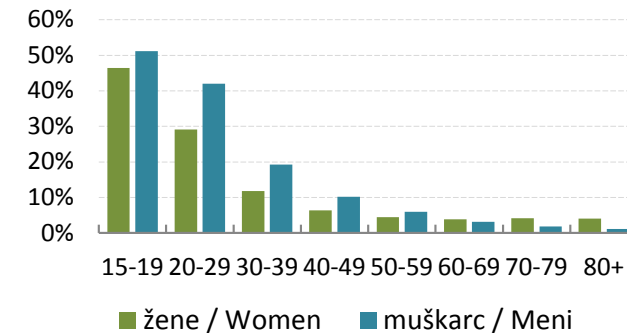
In each municipalities on the north of Montenegro, except Andrijevica, it is recorded net negative migration and it is 1 415 persons; Positive net migration is recorded in other two Montenegrin regions, and it is higher in middle part and it is 1 025 persons, while in seaside region it is 390 persons.

Najčešća ženska i muška imena, Popis 2011.
The most frequent female and male names, Census 2011

Redni broj Rank	Ženska imena Female names	Muška imena Male names
1	Jelena	Nikola
2	Milica	Marko
3	Marija	Dragan
4	Ivana	Miloš
5	Milena	Zoran
10	Ljiljana	Luka

Učešće neudatih žena i neoženjenih muškarca iznad 15 godina po starosnim grupama, Popis 2011
Shares of single women and single men aged 15 and over, by age groups, Popis 2011

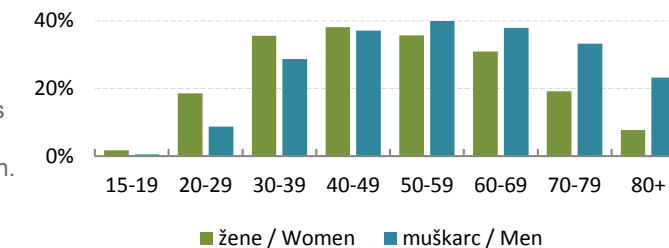
Prema popisu stanovništva 2011. godine, unutar subpopulacije stanovništva starijeg od 15 godina preko polovina lica su u braku (**55%**) a jedna trećina nikad nije stupila u brak (**33%**).

According to the population census (2011), within the subpopulation of the population older than 15 years over half of people are married (**55%**) and one third had never entered into marriage (**33%**).

Učešće udatih žena i oženjenih muškaraca iznad 15 godina po starosnim grupama, Popis 2011
Shares of married men and married women aged 15 and over, by age groups, Census 2011

Podjednak procenat udatih i oženjenih je u starosnoj grupi od 40 do 49 godina dok kod stanovništva starijeg od 50 godina većinu čine oženjeni muškarci.

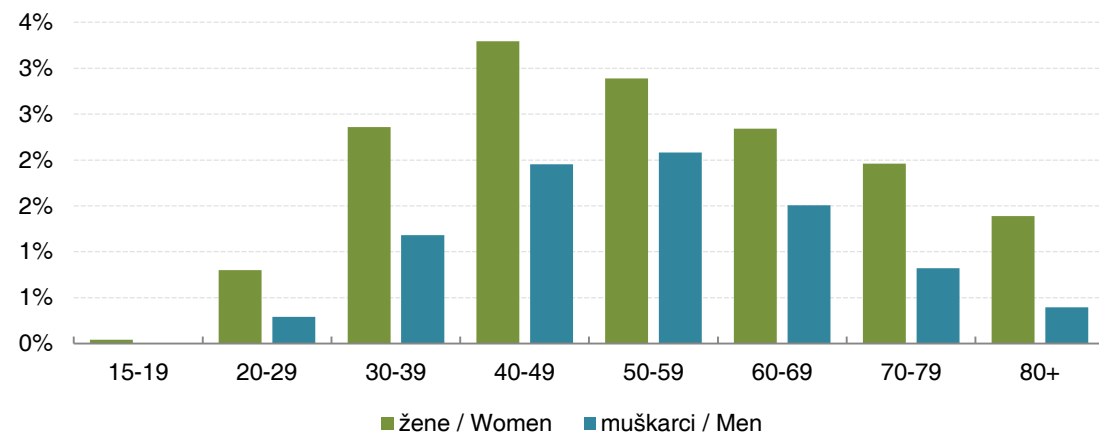
Equal percentage of married women and married men is in the age group of 40 to 49 years, while the population older than 50 years make up the majority of married men.

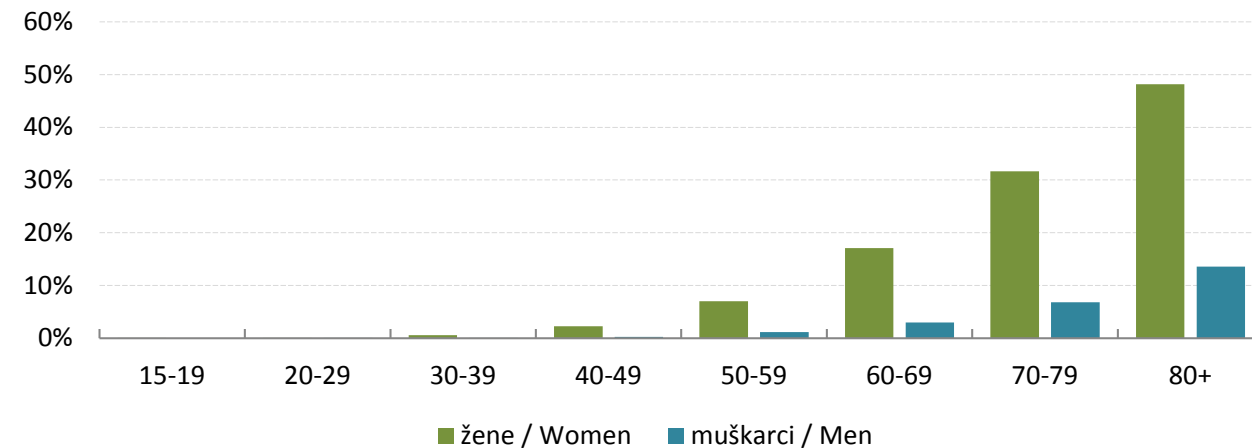
Učešće razvedenih žena i muškaraca iznad 15 godina, po starosnim grupama
 Shares of divorced women and men aged 15 years and over, by age groups

Svaki deseti stanovnik je udovac ili udovica, a svaki trideseti je razveden. U okviru podgrupe stanovništva starijeg od 15 godina više od polovine ljudi je u braku (55%) dok se jedna trećina nikada nije ženila (33%).

Every tenth inhabitant is a widower or widow, and each one thirtieth was divorced. Within the subsets of the population older than 15 years over half of people are married (55%) one-third never married (33%).

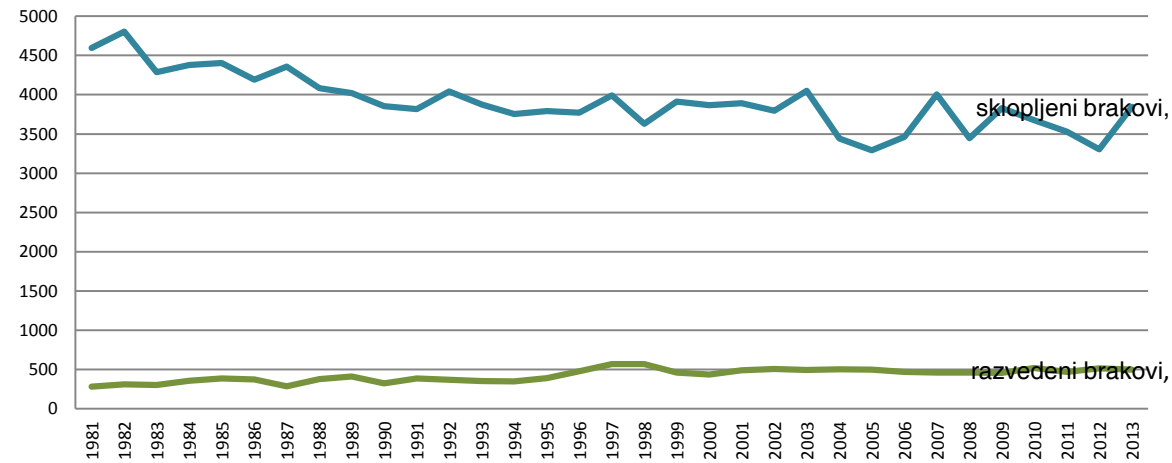
Učešće udovica i udovaca, iznad 15 godina, po starosnim grupama, Popis 2011
 Shares of widows and widowers aged 15 year and over, by age groups, Census 2011

Udovica, starosne dobi od 60 i više godina, ima trostruko više nego udovaca. U okviru podgrupe stanovništva godišta od 20 do 29, učešće osoba koje nisu stupale u brak je 71%, dok u grupi od 30 do 39 godina taj procenat je 31%.

Widows aged 60 and over are three times more than widowers. In age from 20 to 29 years participation of persons who are not married was 71% in age from 30 to 39 years it was 31%.

Sklopljeni i razvedeni brakovi, 1981-2013. / Marriages and divorces, 1981-2013

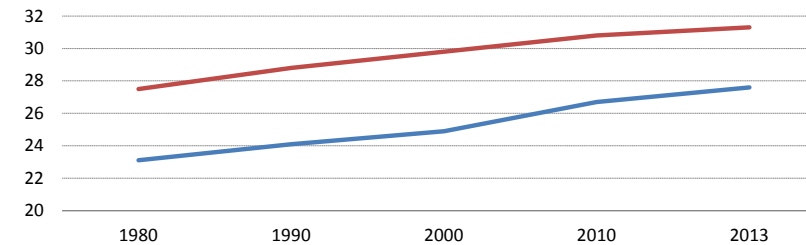
Kada se uporede podaci poslednjih godina, vidljivo je kako je sve manje sklopljenih brakova, a više razvoda. Osamdesetih godina prošlog vijeka, sudbonosno „da“ izreklo je više od 4 000 parova godišnje, a to se posljednji put u Crnoj Gori dogodilo 2007. godine.

When comparing the data in recent years, it is evident that there are fewer marriages and more divorces. Since eighty's fateful yes pronounced more than 4 000 pairs a year, this happened last time in Montenegro in 2007.

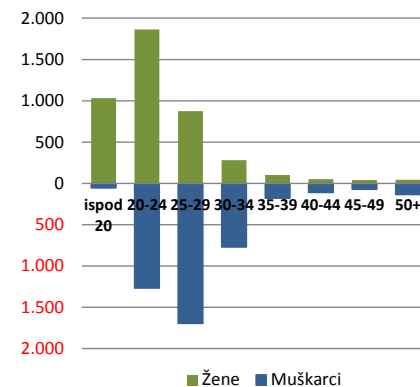
Prosječna starost pri sklapanju prvog braka Average age at first marriage

U posljednje tri decenije, prosječna starost pri sklapanju prvog braka u Crnoj Gori znatno se povećala, u prosjeku za 4 godine i za mladoženje i za nevjeste.

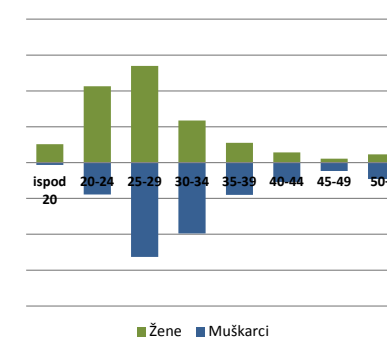
In the last three decades, the average age at first marriage in Montenegro has increased, on average, for 4 years both for the groom and the bride..

Godine stupanja u brak po polu, 1983 Age at first marriage by sex, 1983

Godine stupanja u brak po polu, 2013. Age at first marriage by sex, 2013

U posljednjih 30 godina i kod žena i kod muškaraca dolazi do značajnog pomeranja prosečnih godina starosti pri ulasku u brak ka većim starosnim grupama, ali je promjena izraženija u ženskoj populaciji.

In the last 30 years in case of women and men also, there was a significant change in average age at entry into marriage to higher age groups, but the change is more pronounced in case of women.

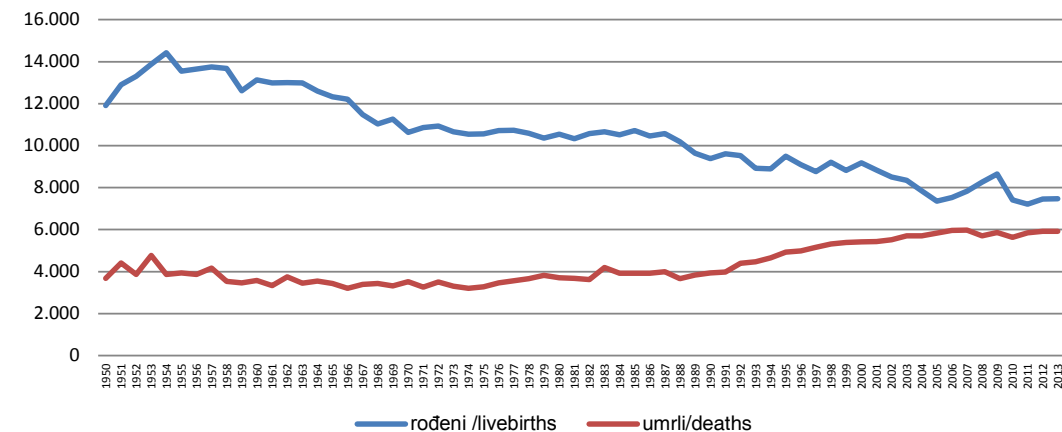
Prirодно kretanje stanovništva | Natural change in population

	Živorоđeni / Live births			Umri / Deaths			Prirodni priraštaj Natural increase
	ukupno Total	djevojčice Girls	dječaci Boys	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	
1960	13 127	49.1%	50.9%	3 583	51.1%	48.9%	9 544
1970	10 636	48.7%	51.3%	3 516	50.4%	49.6%	7 120
1980	10 542	49.1%	50.9%	3 703	48.6%	51.4%	6 839
1990	9 380	47.5%	52.5%	3 936	45.6%	54.4%	5 444
2000	9 184	48.1%	51.9%	5 412	48.2%	51.8%	3 772
2009	8 642	46.8%	53.2%	5 862	48.7%	51.3%	2 780
2010	7 418	48.7%	51.3%	5 633	47.9%	52.1%	1 785
2011	7 215	48.0%	52.0%	5 847	47.2%	52.8%	1 368
2012	7 459	47.9%	52.1%	5 922	49.5%	50.5%	1 537
2013	7 475	48.1%	51.9%	5 917	47.9%	52.1%	1 558

U Crnoj Gori se, godinama unazad, rađa manje djevojčica nego dječaka, a i umire manje žena nego muškaraca. Tako je i u 2013. godini od ukupnog broja rođenih 48% su djevojčice, i od ukupnog broja umrlih 48% su žene.

In Montenegro, for years, fewer girls than boys are born, and less women than men is dying. Thus, in 2013 48% of total births were girls, and 48% of the total number of deaths are women.

Prirодно kretanje stanovništva, 1950-2013. | Natural change in population, 1950-2013

Prirodni priraštaj u Crnoj Gori je pozitivan. U posmatranom periodu najveći prirodni priraštaj zabilježen je 1954. godine, i iznosi 10 566, a najniži i to 1 368 zabilježen je u 2011. godini.

Natural increase in Montenegro is positive. During the reporting period, the highest natural increase recorded in 1954, and was 10 566 and the lowest and 1 368 was recorded in 2011.

Živorodeno dijete je dijete koje poslije rođenja, čak i za najkraće vrijeme pokazuje znake života (disanje odnosno kucanje srca).

Umrli je lice kod kojeg je bilo kada nakon rođenja došlo do prestanka svih znakova života.

Prirodni priraštaj predstavlja razliku u broju živorođenih i umrlih u određenom periodu. Prirodni priraštaj može biti pozitivan (broj živorođenih je veći od broja umrlih), negativan (broj živorođenih je manji od broja umrlih) ili nulti (broj živorođenih je jednak broju umrlih).

Stopa mortaliteta (smrtnosti) ili opšta stopa mortaliteta predstavlja broj umrlih u određenom period podijeljen sa prosječnim brojem stanovnika u tom periodu. Kako je 2011. godina Popisa stanovništva uzimaju se popisni podaci o broju stanovnika. Obično se računa godišnja ili prosječna godišnja stopa mortaliteta, izražena u promilima (na 1 000 stanovnika).

Očekivano trajanje života žene/muškarca pokazuje starost koju će u prosjeku doživjeti živorođeno dijete u posmatranoj godini.

Stopa smrtnosti odojčadi predstavlja broj umrje djece mlađe od jedne godine u odnosu na 1000 živorođene djece u posmatranoj godini.

HEALTH

Live born baby is the one who, at birth, showed signs of life (breathing and heartbeat) even for a short period of time.

Dead person is the one who at any time after birth has showed no signs of life.

Natural increase represents the difference between the number of live born and dead in certain period of time. It can be positive (number of live born is greater than dead), negative (number of live born lower than dead) or zero (number of live born is equal to dead).

Life expectancy of male/female shows the average age that a live born baby will experience in the observed year.

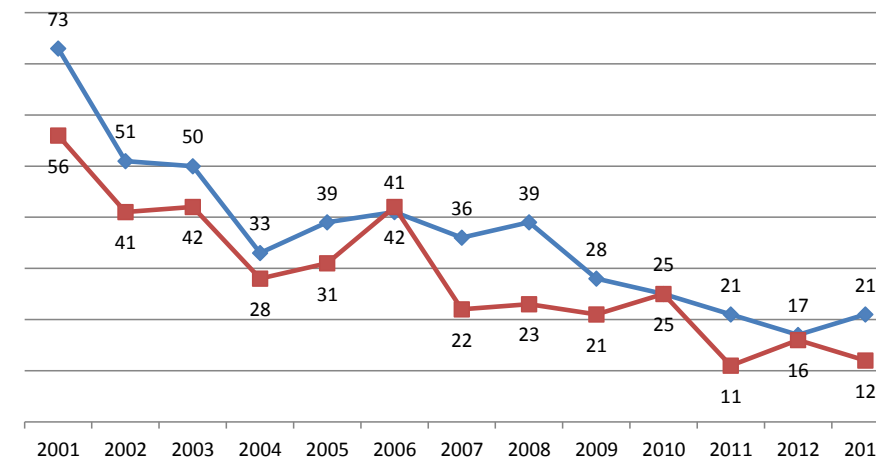
Death rate (mortality) or general mortality rate represent the number of dead in certain period of time divided to average number of population in that period of time. As 2011 is the Census year these data on the number of population are used. Annual or average annual mortality rate is calculated, expressed in promille (on 1 000 habitants).

Očekivano trajanje života | Life expectancy

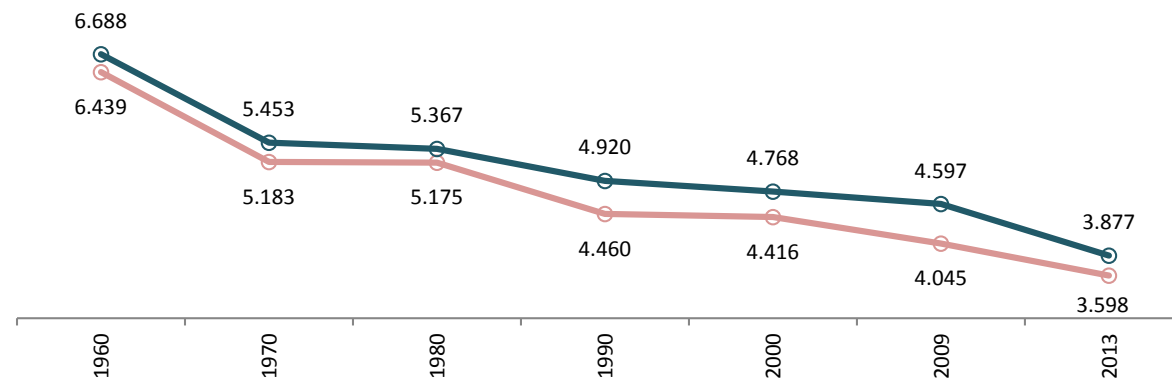
Godine Year	Očekivano trajanje života na rođenju <i>Life expectancy at birth</i>	
	muško <i>Men</i>	žensko <i>Women</i>
2005	70,3	74,9
2006	70,6	74,8
2007	71,2	76,1
2008	71,2	76,1
2009	71,7	76,5
2010	73,6	78,5
2011	73,4	78,9
2012	74,3	78,4
2013	74,1	79,0

Djevojčica rođena u Crnoj Gori u 2009. može očekivati da će živjeti **76,5**, dok će dječak rođen iste godine živjeti **71,7** godina.
 Girl born in Montenegro in 2009 can expect to live **76,5**, while the boy born the same year can expect to live **71,7** years.

Umrla odojčad, 2001-2013. | Dead infant 2001-2013

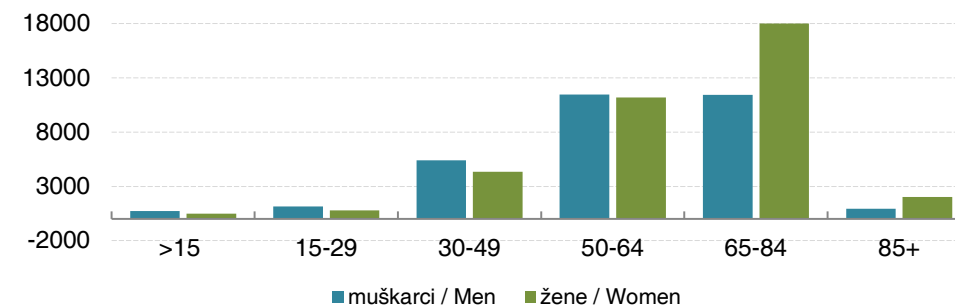
Živorodeni prema polu | Live births by sex

Ukupan broj živorođene djece opada, s tim da učešće dječaka u broju živorođenih blago raste.

The total number of live births decreased, while participation of boys in total number of live births rise slightly.

Stanovništvo koje ima smetnje u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, Popis 2011 Population with disability in everyday activities, Census 2011

U Crnoj Gori živi **11%** osoba koje imaju smetnje pri obavljanju svakodnevnih aktivnosti zbog dugotrajne bolesti, invaliditeta ili starosti. Od ukupnog broja žena **12%** ima smetnje tokom obavljanja svakodnevnih aktivnosti, dok taj procenat kod muškaraca iznosi **10%**.

In Montenegro there are **11%** of people who have difficulties in performing daily activities due to long-term illness, disability or age. Out the total number of women, **12%** had problems in performing daily activities, while this percentage for men is **10%**.

Umrli prema polu i starosti, 2000 i 2013. | Deaths by sex and age, 2000 and 2013

	2000			2013		
	Ukupno <i>Total</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Ukupno <i>Total</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
0-9	117	38,5	61,5	41	39	61
10-19	35	40,0	60,0	21	52,4	47,6
20-29	75	16	84,0	54	25,9	74,1
30-39	113	33,6	66,4	73	32,9	67,1
40-49	311	32,8	67,2	209	39,2	60,8
50-59	531	35,6	64,4	575	31,1	68,9
60-69	1250	40,6	59,4	981	36,7	63,3
70-79	1625	51,6	48,4	1914	49	51
80+	1355	63,8	36,2	2049	59,2	40,8
Ukupno / Total	5 412	48,2	51,8	5917	47,9	52,1

Analiza polne strukture umrlih lica po starosnim grupama pokazuje da muškarci žive značajno kraće od žena.

Analysis of sex distribution of deceased persons by age groups shows that men live significantly shorter than women.

Djeca u predškolskim ustanovama, koja su dnevno zbrinuta, imaju obezbijeđenu njegu, ishranu i vaspitanje do polaska u školu.

Pod pojmom škole podrazumijeva se obrazovno - vaspitna ustanova ili jedinica koja obavlja obrazovno - vaspitnu djelatnost ostvarivanjem nastavnog plana i programa.

Učenici prvog razreda redovnih osnovnih škola su djeca stara 6 godina i više i upisana u prvi razred osnovne škole.

Učenici prvog razreda redovnih srednjih škola su djeca stara 14 godina i više koja upisuju gimnaziju, srednje stručne ili umjetničke škole u trajanju od tri ili četiri godine.

U srednjim školama stiže se treći, četvrti i peti stepen stručne spreme.

Status studenta osnovnih studija stiže se upisom u visokoškolsku ustanovu. Lica koja imaju odgovarajuće srednje obrazovanje imaju pravo upisa na prvu godinu osnovnih studija.

Nastavno osoblje osnovnih i srednjih škola predstavlja stručni nastavnički kadar koji, primjenjujući nastavni plan i program u obrazovno - vaspitnim ustanovama, učestvuje u pripremi, organizaciji i izvođenju nastave.

Nastavno osoblje visokoškolskih ustanova obuhvata akademsko osoblje (lica koja neposredno realizuju studijski program) i stručno osoblje (koje pomaže u realizaciji nastave), bilo da rade puno radno vrijeme ili kraće od punog radnog vremena.

Diplomirani student je lice koje dobija diplomu o završenoj višoj školi, visokoj školi, fakultetu ili akademiji umjetnosti (po starom nastavnom programu), odnosno lice koje je steklo diplomu osnovnih studija (akademskih ili primjenjenih studija) po novom nastavnom planu, primjenom Bolonjske deklaracije.

Magistar nauka je lice koje je odbranilo magistarsku tezu, koja je rezultat samostalnog naučnog rada studenta koji sistematizuje postojeća naučna znanja i daje doprinos novim naučnim saznanjima.

Doktor nauka je lice koje je već steklo naziv magistra nauka, a koje je odbranom doktorske disertacije steklo i naučno zvanje doktora nauka.

Kompjuterski pismenim smatramo ono lice koje poznaje rad sa aplikacijama word, excel, internet i korišćenje elektronske pošte.

Children in preschool education are those who are looked after daily, have been provided with care, nutrition and education before beginning of school.

The term school refers to an educational institution or unit that performs educational activities following the curriculum.

Pupils of the first class of primary schools are children aged 6 and above enrolled in the first class of the primary school.

Pupils of the first class of secondary schools are children aged 14 who enroll in grammar schools, secondary vocational training schools or art schools that last 3 or 4 years Secondary schools provide third, fourth and fifth level of professional qualification.

Student status is acquired by enrolling in a university institution. Persons who finished a corresponding secondary school have right to enroll in the first year of studies.

Teachers of primary and secondary schools represent the educational staff who takes part in the preparation, organization and holding of lessons, following the curriculum.

Teachers of post secondary schools and faculties include persons who directly

realize the curriculum and have scientific titles: regular professors, associate professors, docents, lecturers, lecturers at secondary and postsecondary schools, scientific advisor, senior scientific advisor, scientific associate, assistants and lecturers in teaching and associates for researches, The academic staff is assisted by competent persons titled as senior lecturer, lecturer, senior competent associate and laboratory technician.

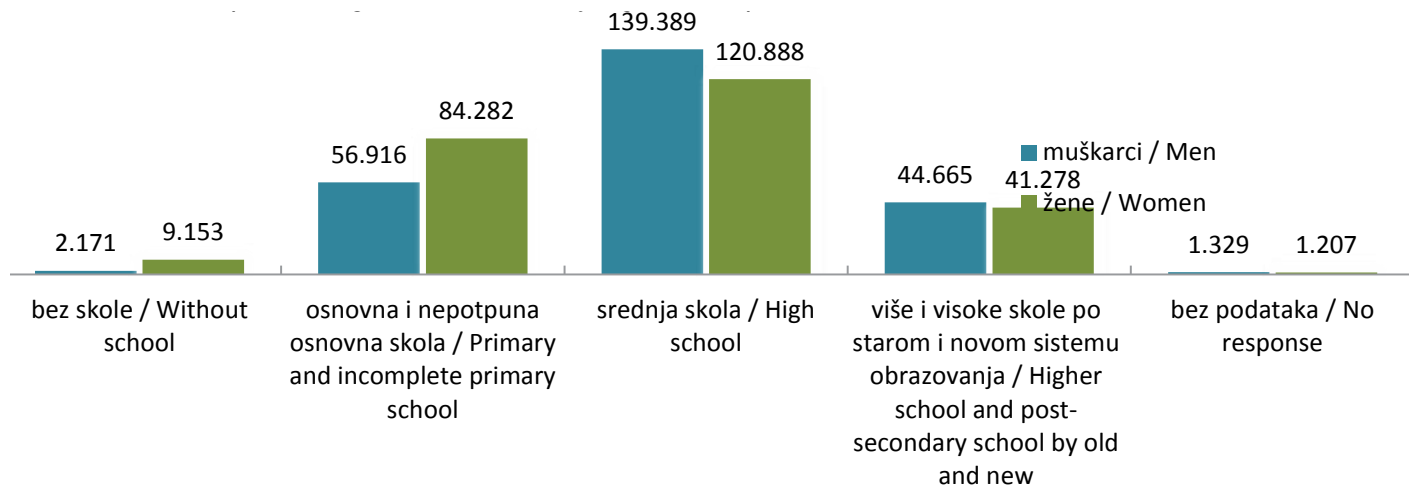
Graduate student is a person who receives the degree after finished post-secondary education, university, faculty or art academy (according to the former curriculum), i.e. a person who receives the degree of basic studies (academic or applied studies), according to the new curriculum prescribed by the Bologna Declaration.

Master of Science is a person who defended his/her Master thesis which was the result of his/her independent scientific work. The student thus classified and extended the existing scientific knowledge.

Doctor of Science is a person who has earned a Master degree, and after defending the doctorate thesis, he/she earned a PHD.

Computer literate are persons who are able to use applications such as word, excel, internet and e-mail.

Stanovništvo staro 15 godina i više prema najviše završenoj školi po polu, Popis 2011.
Population aged 15 and over, by highest completed education and sex, Census 2011

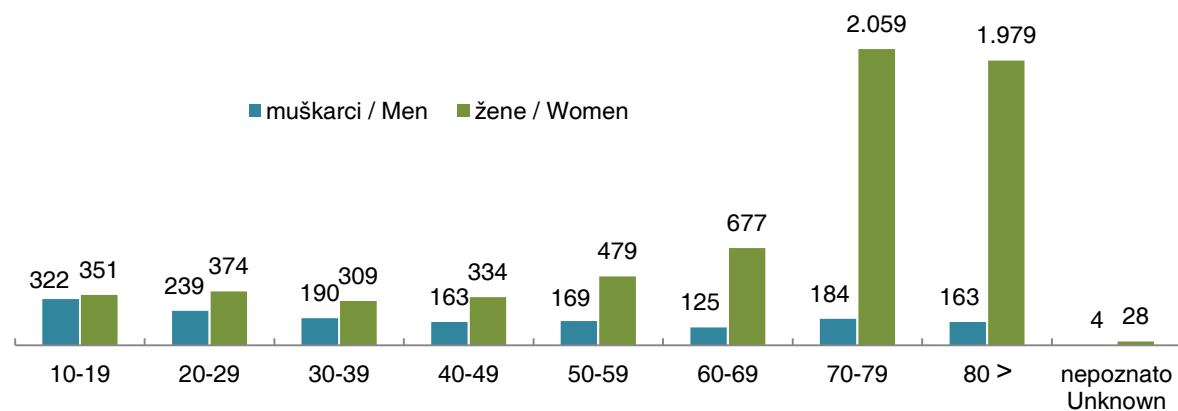
Veće učešće žena zabilježeno je u populaciji bez škole i to 81%

Higher participation of women was reported in a population with no education (81%).

Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi po polu u %, Popis 2011.
Population aged 15 and over by highest completed education by sex in %, Census 2011

Najviše završena škola / Highest completed school	Muškarci / Men	Žene / Women
Bez škole / No school	19,2%	80,8%
Nepotpuna osnovna škola / Incomplete primary school	27,0%	73,0%
Osnovna škola / Basic school	45,0%	55,0%
Srednja škola / High school	53,6%	46,4%
Viša škola i prvi stepen fakulteta / College and first University degree	57,5%	42,5%
Visoka škola, fakultet /akademija / High school, university / academy	50,0%	50,0%
Postdiplomske magistarske studije / Postgraduate master studies	52,4%	47,6%
Doktorat / PhD	73,7%	26,3%
Diploma stečena po novom sistemu / Diploma obtained by the new system (Bolonjska deklaracija)		
Osnovne akademske studije / Undergraduate studies	42,6%	57,4%
Osnovne primijenjene studije / Basic studies	48,3%	51,7%
Postdiplomske specijalističke studije / Specialist studies	33,0%	67,0%
Postdiplomske magistarske studije / Master studies	38,4%	61,6%
Bez podataka / No data	52,4%	47,6%

Nepismeni prema starosti po polu, popis 2011. | Illiterate by age by sex, census 2011

Prema podacima Popisa 2011, u Crnoj Gori ima **1 559** nepismenih muškaraca i **6 590** nepismenih žena. U dobnim grupama preko 70 godina nepismenih žena je deset puta više nego nepismenih muškaraca. Prosječna starost nepismene žene je **66**, a muškarca **44** godine.

According to 2011 Census, there are **1 559** illiterate men and **6 590** illiterate women in Montenegro. In the age groups over 70 years there are ten times more illiterate women than illiterate men. Average age of illiterate women is **66**, a man **44** years.

Djeca korisnici predškolskih ustanova | Children in kindergartens

Godina Year	Ukupno Sum	Djevojčice Girls	Dječaci Boys	Polna raspodjela, % Sex distribution, %	
				djevojčice Girls	dječaci Boys
2009/2010	12 728	6 001	6 727	47,1	52,9
2010/2011	13 652	6 525	7 127	47,8	52,2
2011/2012	14 155	6 672	7 483	47,1	52,9
2012/2013	15 317	7 305	8 012	47,7	52,3

Zaposleni/e u predškolskim ustanovama | Employees in kindergartens

Godina Year	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				žene Women	muškarci Men
2009/2010	1 332	1 268	64	95,2	4,8
2010/2011	1 322	1 255	67	94,9	5,1
2011/2012	1494	1402	92	93,8	6,2
2012/2013	1 606	1 530	76	95,3	4,7

Redovni/e učenici/ce u osnovnim školama | Full-time students in primary schools

Školska godina School year	Osnovne škole (I – IX) / Primary schools (I- IX)				
	ukupno Total	djevojčice Girls	dječaci Boys	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				djevojčice Girls	dječaci Boys
2009/2010	72 993	34 990	38 003	47,9	52,1
2010/2011	70 936	34 126	36 810	48,1	51,9
2011/2012	69 461	33 433	36 028	48,1	51,9
2012/2013	68 696	32 901	35 795	47,9	52,1

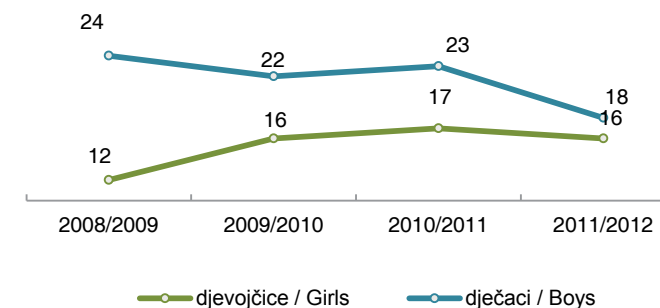
Nastavno osoblje u osnovnim školama | Teachers in primary schools

Školska godina School year	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
			žene Women	muškarci Men
	2009/2010	3 566	1 384	72,0
2010/2011	3 618	1 344	72,9	27,1
2011/2012	3 729	1 319	73,9	26,1
2012/2013	3 806	1 292	74,7	25,3

Učenici osnovnih škola za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama | Pupils in special primary schools

Školska godina School year	Ukupno Total	Djevojčice Girls	Dječaci Boys	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				djevojčice Girls	dječaci Boys
2009/2010	241	94	147	39,0	61,0
2010/2011	228	85	143	37,3	62,7
2011/2012	202	76	126	37,6	62,4
2012/2013	184	70	114	38,0	62,0

Učenici koji su završili osnovno obrazovanje u osnovnim školama za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama
Pupils who finished special primary education

Broj učenika osnovnih škola za djecu sa posebnim potrebama školske 2011/12 smanjio se za **15%** u odnosu na školsku 2010/11.

Number of pupils in special primary schools school year 2011/12 showing a decrease of **15%** compared with previous 2010/2011.

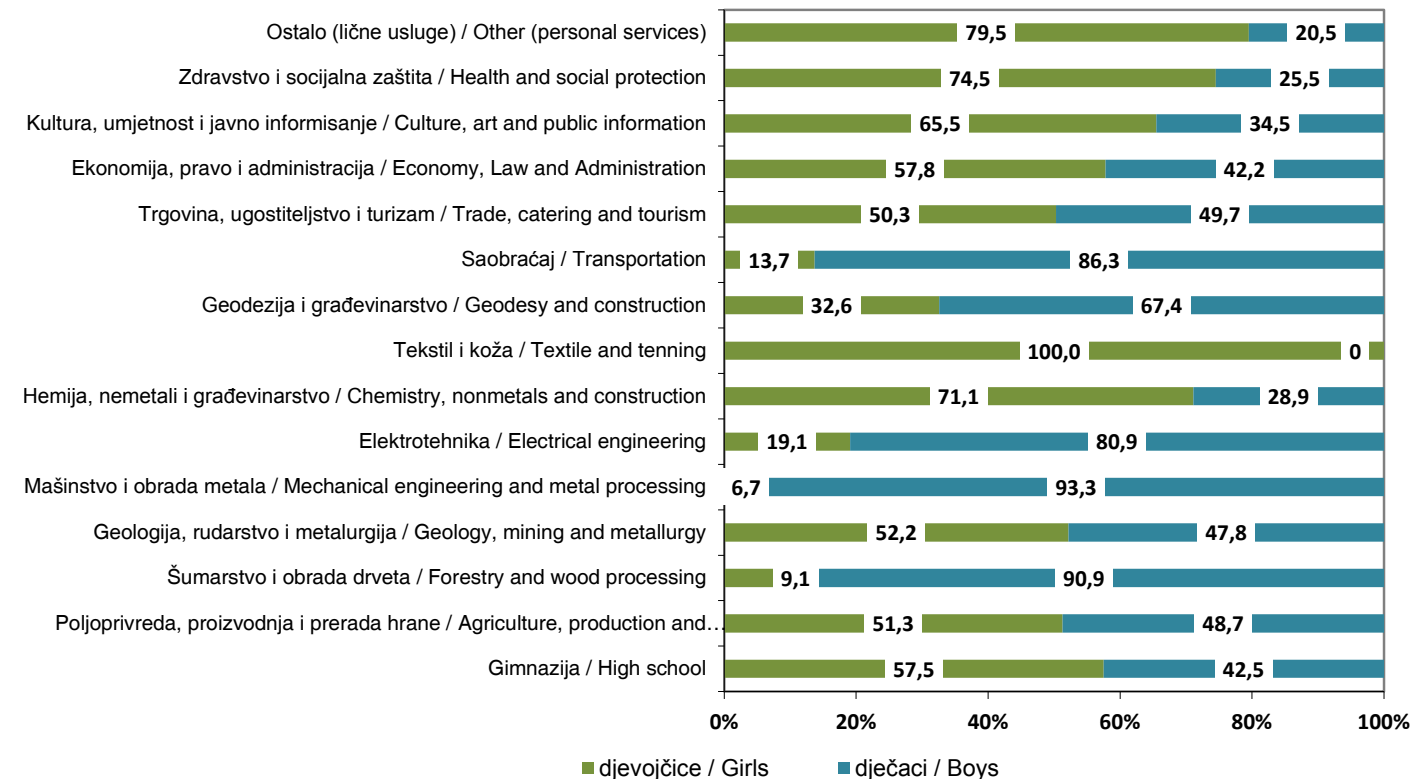
Redovni/e učenici/ce u srednjim školama | Full-time pupils in secondary schools

Školska godina School year	Srednje škole (I – IV) / High schools (I – IV)				
	ukupno Total	djevojčice Girls	dječaci Boys	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				djevojčice Girls	dječaci Boys
2009/2010	31 643	15 626	1 607	49,4	50,6
2010/2011	32 126	15 632	16 494	48,7	51,3
2011/2012	31914	15633	16281	49,0	51,0
2012/2013	31 858	15 584	16 274	48,9	51,1

Nastavno osoblje u srednjim školama | Teachers in secondary schools

Školska godina School year	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
			žene Women	muškarci Men
	2009/2010	1 407	959	59,5
2010/2011	1 425	907	61,1	38,9
2011/2012	1 486	910	62,0	38,0
2012/2013	1 469	890	62,3	37,7

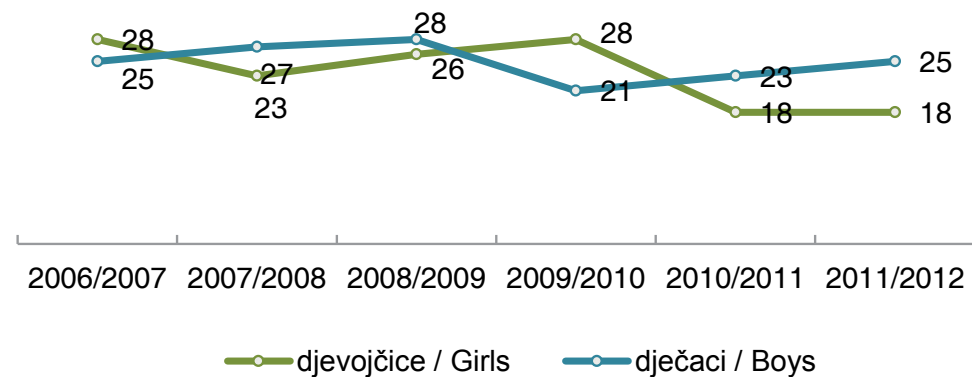
Učenici/ce (u %) koji/e su završili/e srednje obrazovanje po područjima rada, školska 2011/2012.
Pupils (in %) who finished secondary education by areas of work, school year 2011/2012

Učenci/ce srednjih škola za djecu sa posebnim potrebama | Pupils in special secondary education

Školska godina School year	Ukupno Total	Djevojčice Girls	Dječaci Boys	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				djevojčice Girls	dječaci Boys
2009/2010	184	82	102	44,6	55,4
2010/2011	200	81	119	40,5	59,5
2011/2012	199	85	114	42,7	57,3
2012/2013	202	87	115	43,1	56,9

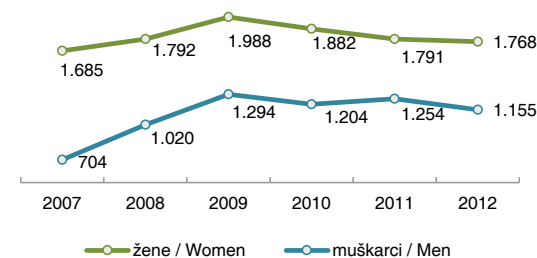
Učenci/ce koji/e su završili/e specijalno srednje obrazovanje
Pupils who finished special secondary education

Upisani/e studenti/kinje (osnovne studije) | Students enrolled at university

Godina Year	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				žene Women	muškarci Men
2009/2010	21 199	11 268	9 931	53,2	46,8
2010/2011	22 163	11 748	10 415	53,0	47,0
2011/2012	22 227	11 956	10 271	53,8	46,2
2012/2013	22 279	11 882	10 397	53,3	46,7

Diplomirani/e studenti/kinje | Graduate students

Tokom 2012. godine, na osnovnim studijama, diplomiralo je 2 923 studenta, što je za 4% manje u odnosu na prethodnu kalendarsku godinu. Od ukupnog broja diplomiranih na osnovnim studijama 60,5% je ženskog, a 39,5% muškog pola.

In 2012 there were 2 923 graduates, on basic studies, showing a decrease of 4% compared to the previous year. Of the total number of graduates at basic studies, 60,5% were women, and 39,5% men.

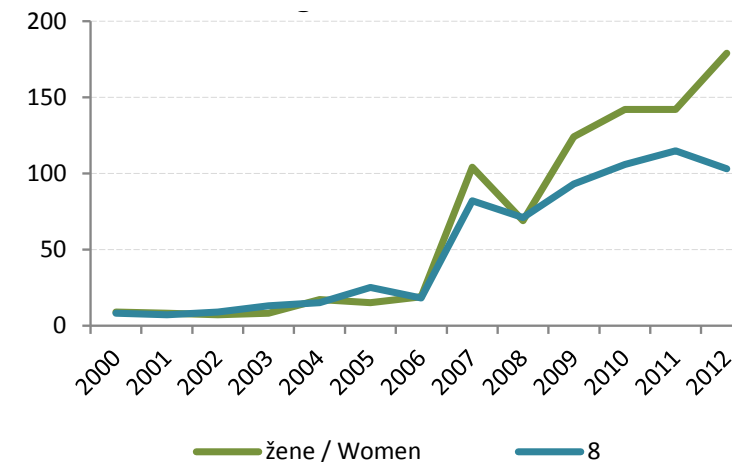
Upisani na postdiplomske studije | Enrolled students on postgraduate studies

Godina Year	Specijalističke studije / Specialist studies					Magistarske studije / Master studies				
	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	Polna raspodjela, % gender distribution, %		ukupno Total	žene Women	muškarci Men	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				žene Women	muškarci Men				žene Women	muškarci Men
2009/2010	1 653	1 076	577	65,1	34,9	931	556	375	59,7	40,3
2010/2011	1 880	1 159	721	61,6	38,4	1 061	629	432	59,3	40,7
2011/2012	2 215	1 344	871	60,7	39,3	780	500	280	64,1	35,9
2012/2013	2 169	1 253	916	57,8	42,2	463	272	191	58,7	41,3

Specijalisti/kinje | Specialists

Godina Year	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				žene Women	muškarci Men
2009	1 098	805	293	73,3	26,7
2010	1 230	827	403	67,2	32,8
2011	1 482	915	567	61,7	38,3
2012	1 592	1 012	580	63,6	36,4

Magistri | Masters

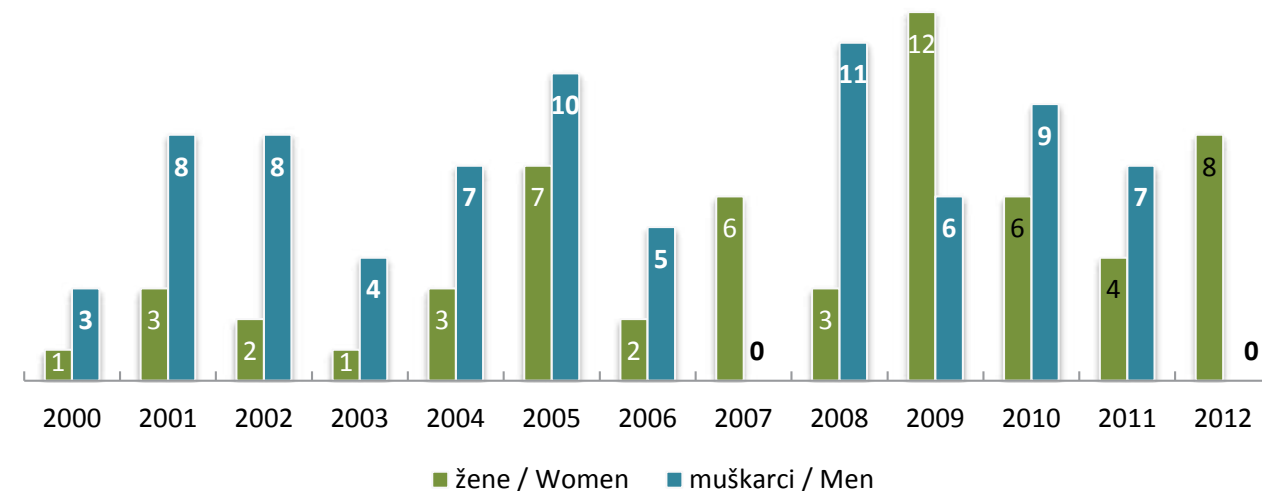
Magistarske studije u toku 2012. godine završilo je 282 studenta što je za 9,7% više od prethodne kalendarske godine. Magistarske studije završilo je **63,5%** ženskog, a **36,5%** studenata muškog pola.

In 2012 masters studies finished totally 282 students, which is 9.7% more than in previous year. Masters studies finished **63.5%** female, and 36.5% male students.

Magistri nauka prema obrazovnom području naučnog rada, 2012. god.
Masters of Science in the educational field of scientific research, 2012

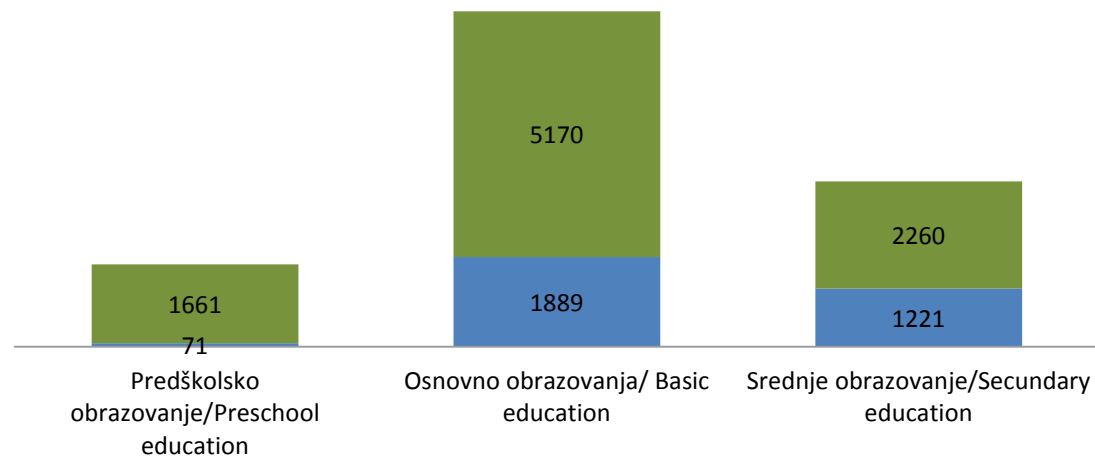
	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				žene Women	muškarci Men
Ukupno / Total	282	179	103	57,3	42,7
Obrazovanje / Education	4	4	-	100,0	0,0
Društvene nauke, poslovanje i pravo / Social sciences, business and law	151	104	47	59,0	41,0
Tehnika, tehnologija i građevinarstvo / Techniques, technology and construction	35	13	22	44,4	55,6
Umjetnost i humanističke nauke / Arts and Humanities	38	29	9	53,3	46,7
Prirod, nauke matematika i informatika / Mathematics and Computer Science	14	8	6	68,0	32,0
Poljoprivreda i veterinarstvo / Agriculture and Veterinary	7	4	3	57,1	42,9
Usluge / Services	33	17	16	61,5	38,5

Doktori nauka | Ph.D.

Zvanje doktora nauka u 2012. godini steklo je 8 lica što predstavlja smanjenje od 27,3% u odnosu na prošlu godinu.
 Doctor of science degree in 2012, obtained 8 persons which presents decrease by 27.3% comparing to previous year.

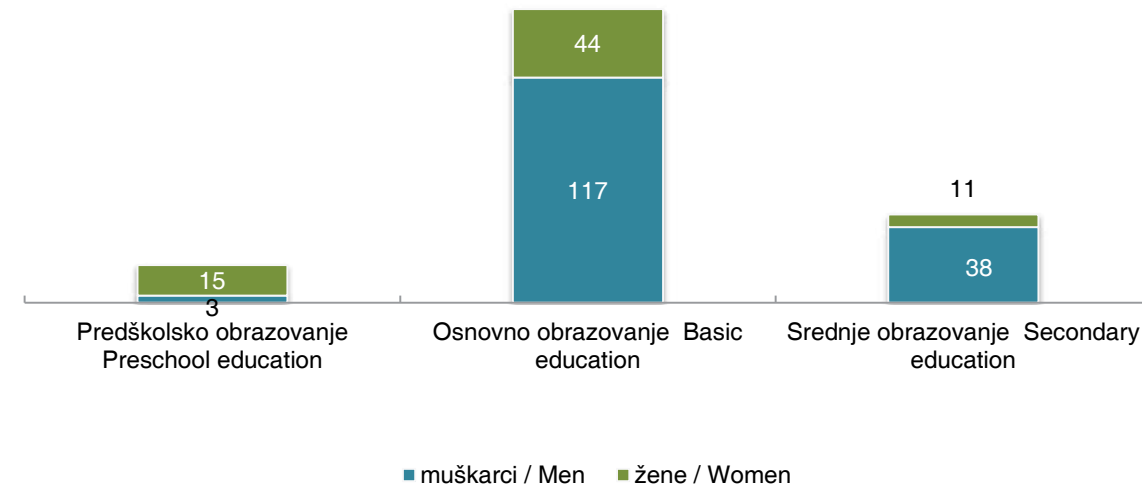
Zaposleni u školstvu | Employed in educational institutions

Žene čine većinu zaposlenih u obrazovanju(74,1%).
Women make up the majority of employees in education (74.1%).

Izvor: Ministarstvo prosvjete i sporta | Source: Ministry of Education and Sports

Ko upravlja školama, MUŠKARCI ili ŽENE? | Who manages the schools, MEN or WOMEN?

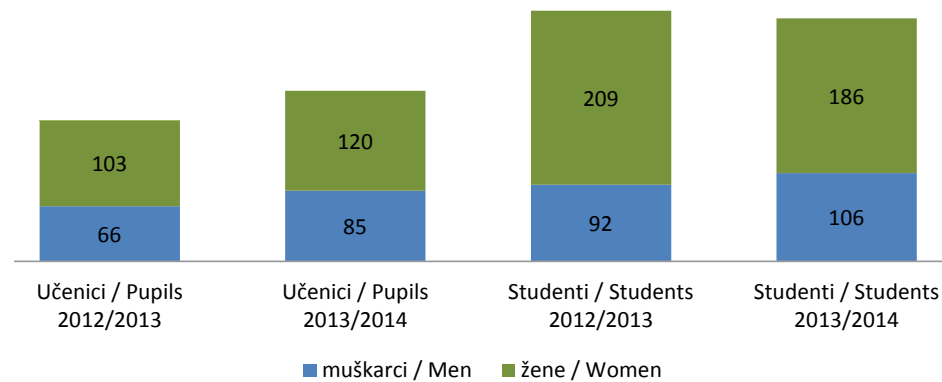

Iako žene čine većinu zaposlenih u obrazovanju, one su u apsolutnoj manjini na položajima odlučivanja osim kada je riječ o predškolskom obrazovanju.

Although women make up the majority of employees in education, they are in absolute minority in positions of decision-making except when it comes to preschool education.

Izvor: Ministarstvo prosvjete i sporta | Source: Ministry of Education and Sports

Stipendije za najbolje učenike i studente | Scholarships for the best pupils and students

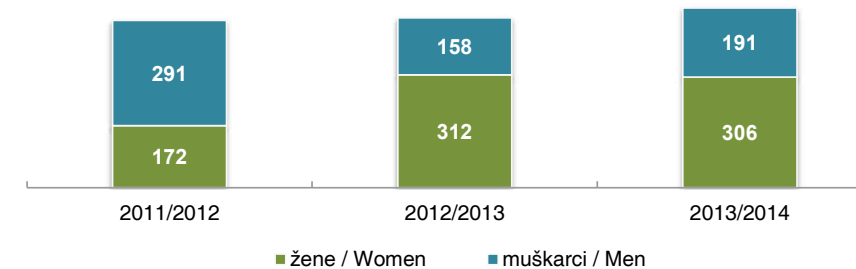

Za školsku 2013/2014 godinu odobreno je 497 stipendija učenicima/cama i studentima/kinjama i to učenicima/cama 205 (učenicama 58,5%) i studentima/kinjama 292 (studentkinjama 63,7%)..

For the school year 2013/2014 497 scholarships are approved to pupils and students (58.5% for female pupils) and to students 292 (63.7% for female students).

Izvor: Ministarstvo prosvjete i sporta | Source: Ministry of Education and Sports

Odobrene stipendije, u koga se zapravo ulaže? | Granted scholarships, in who we invest?

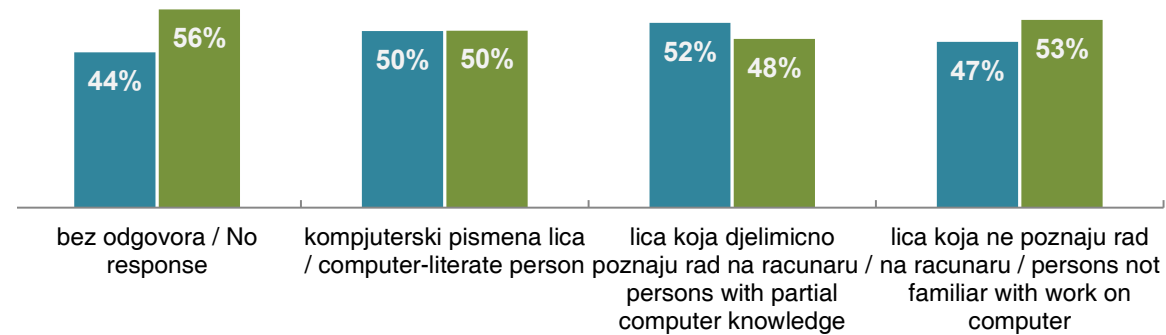

Broj odobrenih stipendija muškarcima za školsku 2013/2014 povećan je u odnosu školsku 2012/2013 za **20,1%**

Number of scholarships granted to men for school year 2013/2014 increased by **20,1%**.

Izvor: Ministarstvo prosvjete i sporta | Source: Ministry of Education and Sports

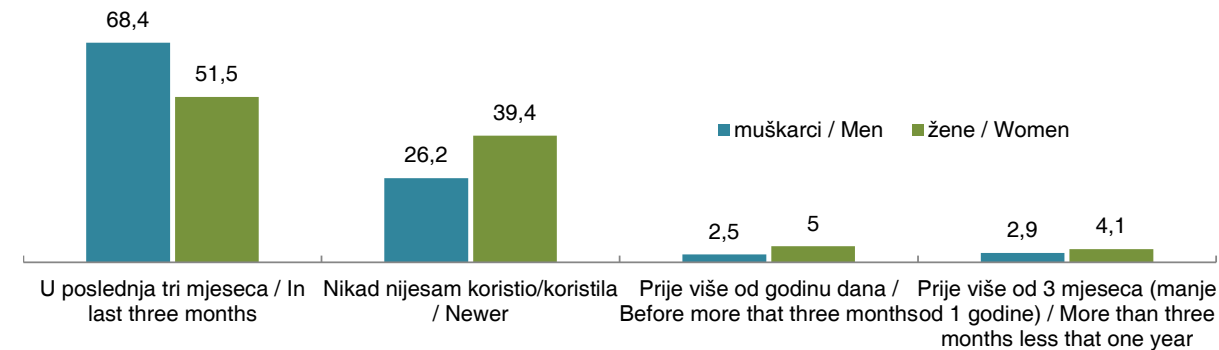
Stanovništvo starosti 15 godina i više prema poznavanju rada na računaru, Popis 2011
Population aged 15 and over by computer literacy, Census 2011

Polna struktura pokazuje da je podjednak broj kompjuterski pismenih žena i muškaraca, Međutim, ako posmatramo samo žene starije od 15 godina, 34 odsto je kompjuterski pismeno, 16 odsto djelimično poznaje, a 50 odsto ne poznaje rad na računaru.

The gender structure shows that the same number of women and men are computer-literate, However, if we look only women older than 15 years, 34 percent are computer literate, 16 percent partially know, and 50 percent do not know work on the computer.

Kada je lice posljednji put koristilo računar?
When the last time person used a computer?

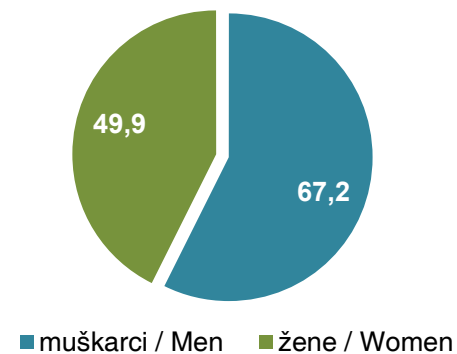

U 2013. godini 39,4% žena nikada nije koristilo računar, dok je kod muškaraca taj procenat nešto manji i iznosi 26,2%.
 In 2013, 39,4% of women had never used a computer, while in men the percentage is slightly lower (26,2%).

Kada je lice poslednji put koristilo Internet?
When person last time used Internet?

	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>
Nikad nijesam koristio/koristila / <i>Never</i>	27,3	42,0
U poslednja tri mjeseca / <i>In last three months</i>	67,2	49,9
Prije više od tri mjeseca (manje od 1 godine) <i>More than three months ago, less than year</i>	2,9	3,2
Prije više od godinu dana / <i>More than one year ago</i>	2,6	4,8

U poslednja tri mjeseca
Last three months

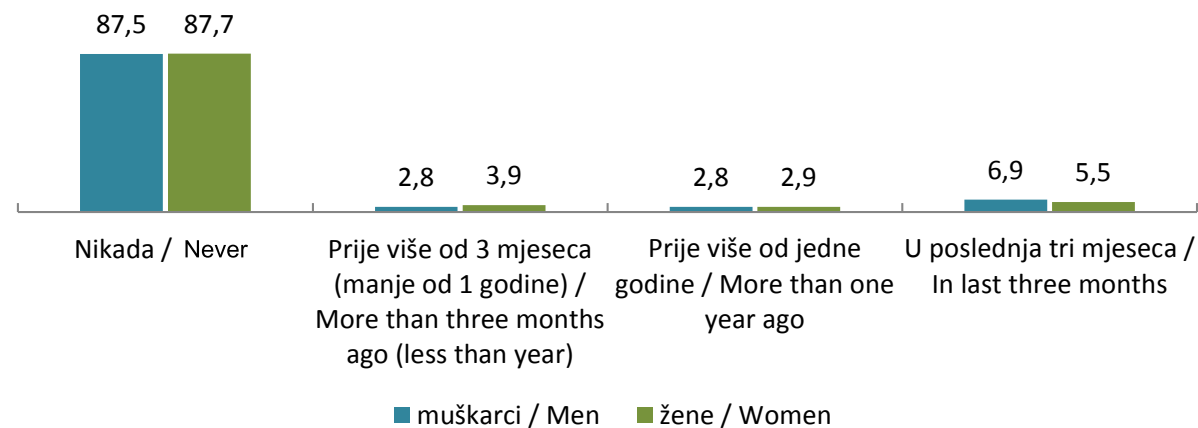

Podaci iz 2013. godine pokazuju da je Crna Gora još uvijek u informatičkoj tranziciji, čak 27,3% muškaraca nikada nije koristilo internet, dok je taj procenat kod žena 42,0%.

Data from 2013 show that Montenegro is still in the IT transition, 27.3% of men had never used the internet, but this percentage is 42.0% among women.

Kada je lice poslednji put kupilo ili naručilo robu ili usluge preko Interneta u privatne svrhe (izuzev ručno kućanih e-mail poruka)?

When was the last time when person bought or ordered goods or services over the Internet for private purposes (other than

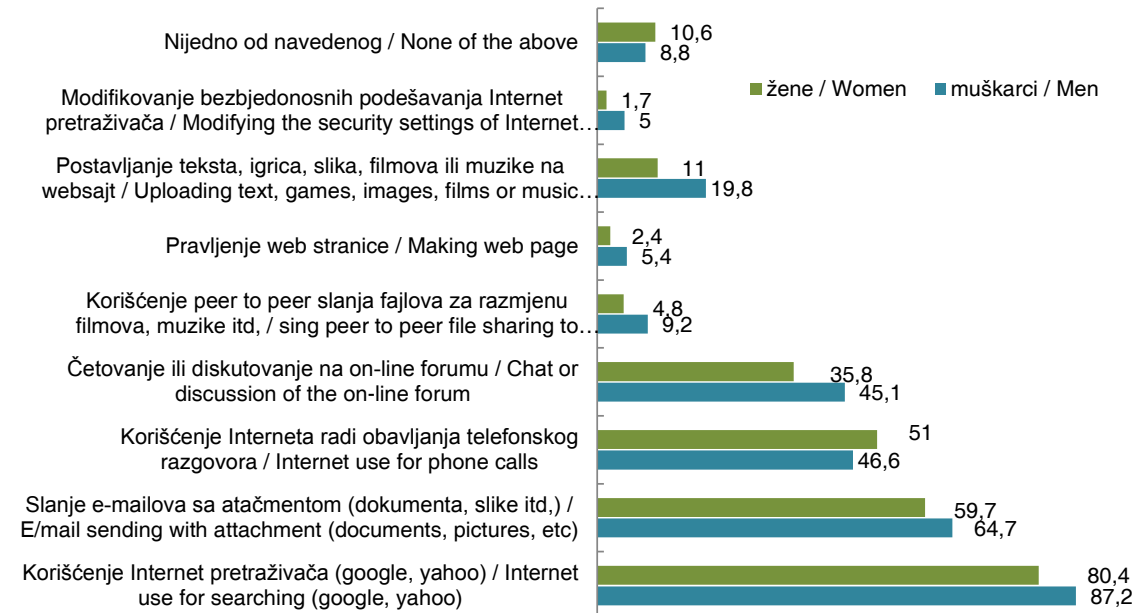

Jedan od dominantnih načina trgovanja u svijetu nije zastupljen u Crnoj Gori. U 2013. godini čak 87,7% žena nikada nije naručilo robu preko interneta, dok je taj procenat kod muškaraca 87,5%.

One of the dominant ways of trading in the world is not represented in Montenegro. In 2013, even 87.7% of women never ordered goods over the Internet, while the percentage of men is 87.5%.

Koje je od sledećih internet aktivnosti lice obavljalo u 2013. godini?

What of the following Internet activities person performed in 2013?

SOCIJALNA ZAŠTITA

Učenici u domovima učenika osnovnih i srednjih škola školuju se van mjesta boravka roditelja/izdržavaoca i imaju obezbijeđen smještaj, ishranu i vaspitanje.

Studentski domovi obezbjeđuju smještaj i ishranu studentima visokih škola, fakulteta i umjetničkih akademija za vrijeme studija.

Korisnikom socijalne zaštite smatra se svako lice koje je u toku izvještajne godine, jednom ili više puta koristilo određene oblike i mjere socijalne zaštite i usluge socijalne službe. Korisnici socijalne zaštite razvrstavaju se na maloljetne i punoljetne korisnike.

Ustanove za djecu i omladinu (ustanove za djecu i omladinu lišenu roditeljskog staranja, ustanove za djecu i omladinu ometenu u psihičkom i fizičkom razvoju, ustanove za vaspitanje i obrazovanje djece i omladine) obezbjeđuju zbrinjavanje, ishranu, zdravstvenu zaštitu, vaspitanje, obrazovanje i stručno osposobljavanje djece i omladine kojima je potreban ovakav oblik zaštite.

SOCIAL WELFARE

Pupil hostel for primary and secondary schools is an institution which provides accommodation, food and education for pupils who are studying outside their residence.

Student Hostels provide food and accommodation for students of higher education institutions, faculties and art academies during the studies.

Social welfare beneficiary is a person who used certain forms and measures of social welfare and social welfare services once or several times during the observed year. The users of social protection are divided into minors and adults.

Institution for children and youth (institutions for children and youth deprived of parental care, institutions for physically disabled children and youth and institutions for neglected children and youth) provide accommodation, food, health protection, education and vocational training for children and youth who need such form of protection.

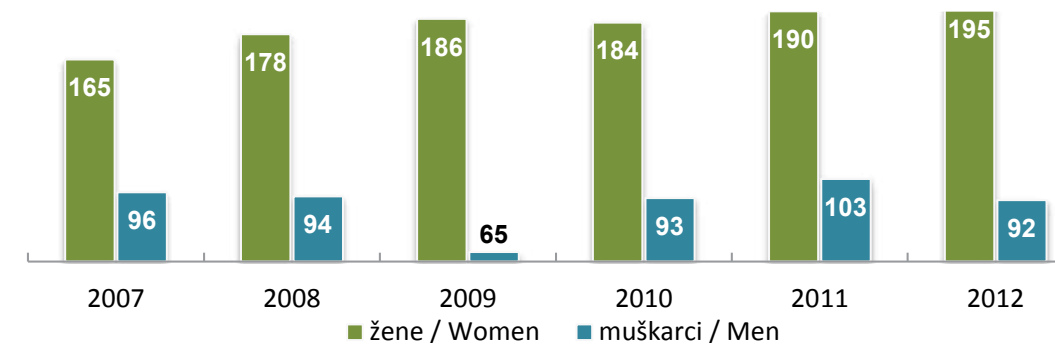
Korisnici penzija prema starosnim grupama, 2013. | Users of pensions according to age groups, 2013

Starosne grupe Age groups	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci % Men%	Žene % Women%
do 24	1	1	0,00	0,00
25-29	16	6	0,03	0,02
30-34	49	23	0,10	0,08
35-39	85	42	0,17	0,14
40-44	272	105	0,55	0,35
45-49	1 185	341	2,39	1,13
50-54	3 135	993	6,32	3,28
55-59	5 182	4 078	10,45	13,46
60-64	9 618	9 248	19,40	30,52
65-69	9 431	6 234	19,03	20,57
70-74	8 707	4 573	17,57	15,09
75-79	6 888	2 883	13,90	9,51
80-84	3 382	1 184	6,82	3,91
85 i više	1 618	589	3,26	1,94
Nepoznato/Unknown	0	0	0,00	0,00
Ukupno/Total	49 569	30 300	100,00	100,00

Učenici/ce i studenti/kinje u domovima učenika/ca i studentskim domovima
Pupils and students in student hostels

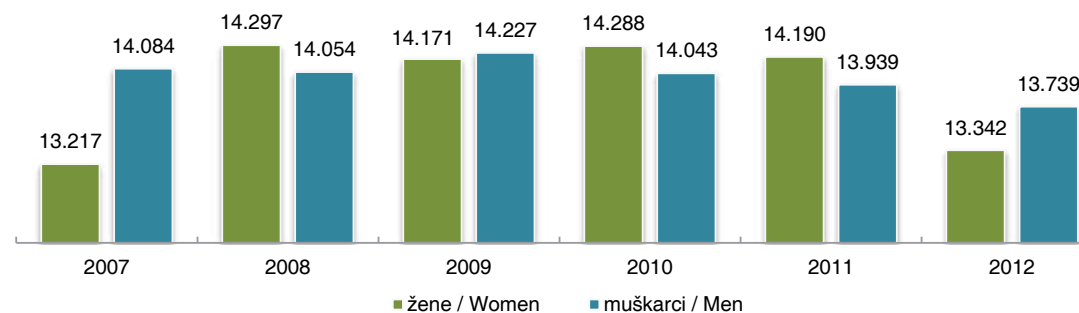
Godina Year	Ukupno Total	Djevojčice Girls	Dječaci Boys	Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
				djevojčice / Girls	dječaci / Boys
2006	2 475	1 537	938	62,1	37,9
2007	2 390	1 485	905	62,1	37,9
2008	2 213	1 322	891	59,7	40,3
2009	2 104	1 304	800	62,0	38,0
2010	3 041	1 756	1 285	57,7	42,3
2011	2 208	1 466	742	66,4	33,6
2012	2 326	1 437	889	61,8	38,2

Zaposleni/e u domovima učenika/ca i studentskim domovima
Employees in student hostels

Godina Year	Maloljetni korisnici / Minors			Polna raspodjela, % / Gender distribution, %	
	ukupno Total	djevojčice Girls	dječaci Boys	djevojčice Girls	dječaci Boys
2009	26 151	12 697	13 462	48,5	51,5
2010	25 213	12 400	12 813	49,2	50,8
2011	23 639	11 466	12 173	48,5	51,5
2012	21 459	10 563	10 896	49,2	50,8

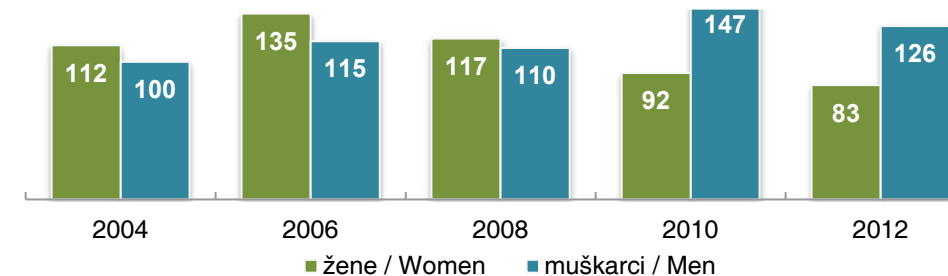
Punoljetni/e korisnici/ce socijalne zaštite | Adult beneficiaries of social welfare

**Korisnici/ce u ustanovama za djecu i omladinu lišenu roditeljskog staranja
Beneficiaries in institutions for children and youth deprived of parental care**

Godina Year	Korisnici/ce / Beneficiaries			Polna raspodjela, % / Gender distribution, %	
	ukupno Total	djevojčice Girls	dječaci Boys	djevojčice Girls	dječaci Boys
2006	169	81	88	47,9	52,1
2008	162	77	85	47,5	52,5
2010	156	63	93	40,4	59,6
2012	121	53	68	43,8	56,2

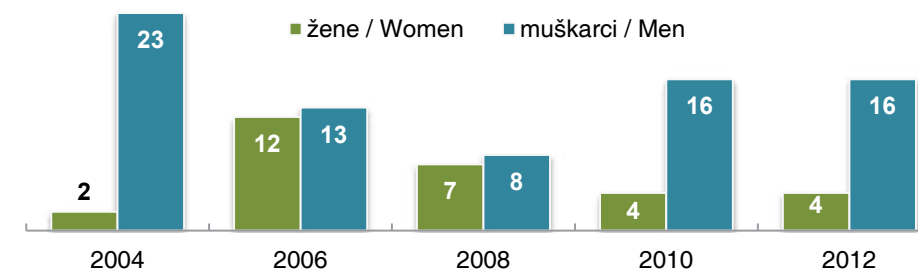
**Korisnici/ce u ustanovama za djecu i omladinu ometenu u tjelesnom razvoju
Beneficiaries in institutions for children and youth physically handicapped**

Korisnici/ce u ustanovama za djecu i omladinu ometenu u mentalnom razvoju
Beneficiaries in institutions for children and youth mentally handicapped

Godina Year	Korisnici/ce / Beneficiaries			Polna raspodjela, % Gender distribution, %	
	ukupno Total	djevojčice Girls	dječaci Boys	djevojčice Girls	dječaci Boys
2006	116	54	62	46,6	53,4
2008	106	45	61	42,5	57,5
2010	99	41	58	41,4	58,6
2012	50	17	33	34,0	66,0

Korisnici/ce u ustanovama za djecu i omladinu sa poremećajima u ponašanju
Beneficiaries in institutions for children and youth with behaving disorders

PRAVOSUĐE

Osuđena lica jesu lica koja su proglašena krivima i kojima su sudovi opšte nadležnosti konstatovali pravosnažnost presude u odgovarajućoj godini.

Pravosnažno osuđeno maloljetno lice jeste osoba koja ima od 14 do 18 godina starosti i koja je zbog učinjenog djela pravosnažno osuđena na osnovu krivičnog zakona od strane suda opšte nadležnosti.

Pravosnažno osuđeno punoljetno lice jeste osoba koja ima preko 18 godina starosti i koja je zbog učinjenog djela pravosnažno osuđena na osnovu krivičnog zakona od strane suda opšte nadležnosti.

JUSTICE

Convicted persons are those found guilty and sentenced by the courts of general jurisdiction in the corresponding year.

A validly convicted minor is a person aged between 14 and 18 convicted of a crime by a court of general jurisdiction in accordance with the criminal code.

A validly convicted adult is a person aged over 18, convicted of a crime by a court of general jurisdiction in accordance with the criminal code.

Sudije prema vrsti suda i prema polu, 2013. | Judges by the type of court and sex, 2013

SUD / COURT	Žene Women	Ukupno Total	Predsjednik/ca suda President of court	Žene % Women %
Vrhovni sud Supreme Court	18	10	8	55,56
Upravni sud Administrative Court	10	5	5	50,00
Apelacioni sud Court of Appeal	10	5	5	50,00
Privredni sud Bijelo Polje Commercial Court	5	1	4	20,00
Privredni sud Podgorica Commercial Court	16	11	5	68,75
Viši sud Bijelo Polje Higher Court	18	7	11	38,89
Viši sud Podgorica Higher Court	34	25	9	73,53
Osnovni sud Bar Basic Court	11	5	6	45,45
Osnovni sud Berane Basic Court	10	5	5	50,00
Osnovni sud Bijelo Polje Basic Court	13	7	6	53,85
Osnovni sud Cetinje Basic Court	5	3	2	60,00
Osnovni sud Danilovgrad Basic Court	4	2	2	50,00
Osnovni sud Herceg Novi Basic Court	7	5	2	71,43
Osnovni sud Kolašin Basic Court	3	2	1	66,67
Osnovni sud Kotor Basic Court	16	7	9	43,75
Osnovni sud Nikšić Basic Court	17	9	8	52,94
Osnovni sud Plav Basic Court	2	1	1	50,00
Osnovni sud Pljevlja Basic Court	7	6	1	85,71
Osnovni sud Podgorica Basic Court	38	25	13	65,79
Osnovni sud Rožaje Basic Court	5	1	4	20,00
Osnovni sud Ulcinj Basic Court	5	2	3	40,00
Osnovni sud Žabljak Basic Court	3	0	3	0,00
UKUPNO / TOTAL	257	144	113	56,03

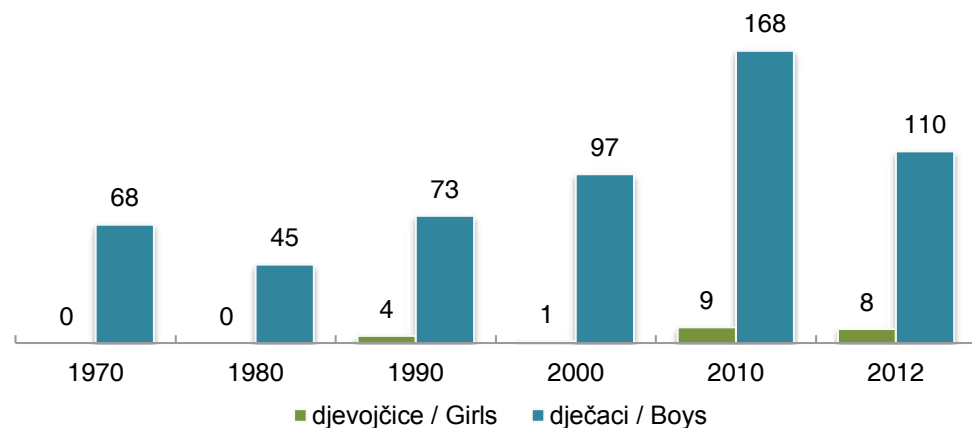
Izvor: Vrhovno državno tužilaštvo | Source: Supreme state prosecutor's office

Tužioci u Crnoj Gori, 2013. | Prosecutors in Montenegro, 2013

TUŽILAŠTVO	Žene Women	Ukupno Total	Tužioci Prosecutors	Žene % Women %	
	3	4	7	57.14	42.86
OSOKTK-Specijalno tužilaštvo	5	4	9	44.44	55.56
Više državno tužilaštvo PG	3	9	12	75.00	25.00
Više državno tužilaštvo BP	1	4	5	80.00	20.00
ODT Podgorica	7	11	18	61.11	38.89
ODT Nikšić	4	5	9	55.56	44.44
ODT Bijelo Polje	2	5	7	71.43	28.57
ODT Kotor	2	4	6	66.67	33.33
ODT Herceg Novi	2	2	4	50.00	50.00
ODT Ulcinj	1	1	2	50.00	50.00
ODT Bar	2	6	8	75.00	25.00
ODT Kolašin	1	1	2	50.00	50.00
ODT Cetinje	2	1	3	33.33	66.67
ODT Pljevlja	1	2	3	66.67	33.33
ODT Berane	2	3	5	60.00	40.00
ODT Rožaje	3	/	3		100.00
ODT Plav	1	1	2	50.00	50.00
UKUPNO / TOTAL	42	63	105	60.00	40.00

Izvor: Vrhovno državno tužilaštvo | Source: Supreme state prosecutor's office

Osuđeni maloljetni učinioci krivičnih djela | Convicted minors

U toku 2012. godine osuđeno je 118 maloljetnih učinilaca krivičnih djela, što je za 33,3% manje nego u 2010. godini. Učešće osoba ženskog pola je oko 7%, a učešće osoba muškog pola je oko 93%.

During the 2012 was convicted 118 juvenile perpetrators, which is 33.3% less than in 2010. The share of females is about 7%, while the share of males is about 93%.

Osuđeni maloljetni učinioci krivičnih djela po grupama krivičnih djela i polu, 2012
Convicted minors according to type of crime and sex, 2012

Vrsta krivičnog djela Type of crime	Ukupno Total	Djevojčice Girls	Dječaci Boys	Polna raspodjela (%) Gender distribution (%)	
				djevojčice Girls	dječaci Boys
UKUPNO / TOTAL	118	8	110	6,8	93,2
Krivična djela protiv / Crime against					
Života i tijela / Persons	15	3	12	20,0	80,0
Časti i ugleda i polne slobode Honour, reputation and sexual freedoms	6	-	6	-	100,0
Imovine / Property	67	2	65	3,0	97,0
Bezbjednosti javnog saobrać. Public transport safety	6	1	5	16,7	83,3
Javnog reda i pravnog saobraćaja Law and order	8	1	7	12,5	87,5
Ostala krivična djela / Other criminal acts	16	1	15	6,3	93,7

Za krivična djela protiv imovine, koja su u 2012. godini bila najzastupljenija, udio osuđenih maloljetnih počinilaca krivičnih djela iznosi 56,8%. Počinioci muškog pola su 97%, dok je 3% počinilaca ženskog pola. Po svim grupama krivičnih djela, počinioci muškog pola dominiraju.

For property crimes, which are in the 2012 was the most common, share of convicted juvenile perpetrators is 56,8%. The perpetrators are males 97%, while 3% female. For all groups of criminal acts, male perpetrators are dominating.

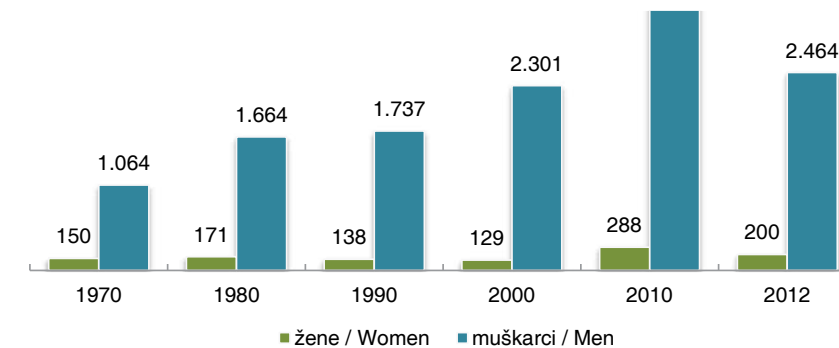
Osuđeni maloljetni učinioci krivičnih djela po starosti i polu, 2012. godina
Convicted minors by age and sex, 2012

Starost Age	Ukupno Total	Djevojčice Girls	Dječaci Boys	Polna raspodjela, % Gender distribution (%)	
				djevojčice Girls	dječaci Boys
UKUPNO / TOTAL	118	8	110	6,8	93,2
14 godina / 14 years	3	-	3	-	100,0
15 godina / 15 years	19	1	18	5,3	94,7
16 godina / 16 years	25	3	22	12,0	88,0
17 godina / 17 years	71	4	67	5,6	94,4

Najveći broj osuđenih maloljetnih počinitelja krivičnih djela, njih 71, je sa 17 godina starosti. Od tog broja, 67 počinitelja su muškog pola, dok je njih 4 ženskog pola.

The biggest number of convicted juvenile perpetrators, 71 of them, are of 17 years old. Of this number, 67 perpetrators were male, while 4 are female.

Osuđeni punoljetni učinioci krivičnih djela | Convicted adults

U toku 2012. godine osuđeno je 2664 punoljetnih učinilaca krivičnih djela, što je za 30,4% manje nego u 2010. godini. Učešće osoba ženskog pola 7,5%, a učešće osoba muškog pola je 92,5%.

During the 2012 was convicted 2664 adult perpetrators, which is 30.4% less than in 2010. The share of females is 7,5%, while the share of males is 92,5%.

Osuđeni punoljetni učinioci krivičnih djela po starosti i polu, 2012. godina |
Convicted adults by age and sex, 2012

Starost Age	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela Gender distribution	
				žene Women	muškarci Men
UKUPNO / TOTAL	2 664	200	2 464	7,5	92,5
18 – 20	228	9	219	3,9	96,1
21 – 24	340	13	327	3,8	96,2
25 – 29	451	23	428	5,1	94,9
30 – 39	601	38	563	6,3	93,7
40 – 49	461	53	408	11,5	88,5
50 – 59	341	30	311	8,8	91,2
60 i više godina Aged 60 and more	209	29	180	13,9	86,1
Nepoznato / Unknown	33	5	28	15,2	84,8

Najveći broj osuđenih punoljetnih učinilaca krivičnih djela, njih 601, je od 30-39 godina starosti. Od tog broja, 563 počinioca su muškog pola, dok je njih 38 ženskog pola. U svim starosnim grupama, dominiraju muški počinioci krivičnih djela.

The biggest number of convicted adult perpetrators, 601 of them, are between 30 and 39 years of age. Of this number, 563 perpetrators were male, while 38 are female. In all age groups, dominated by male perpetrators.

Osuđeni punoljetni učinioci krivičnih djela po grupama krivičnih djela i polu, 2012. godina |
Convicted adult according to type of crime and sex, 2012

Vrsta krivičnog djela Type of crime	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Polna raspodjela / Gender Distribution	
				žene Women	muškarci Men
UKUPNO / TOTAL	2 664	200	2 464	7,5	92,5
Krivična djela protiv / Crime against					
Života i tijela / Persons	335	13	322	3,9	96,1
Sloboda i prava čovjeka i građana Human and civil rights and freedom	204	12	192	5,9	94,1
Izbornih prava / Voting rights	4	-	4	-	100,0
Zdravlja ljudi / Human health	175	6	169	3,4	96,6
Časti i ugleda / Honor and reputation	-	-	-	-	-
Polne slobode / Sexual integrity	16	-	16	-	100,0
Braka i porodice / Marriage and family	104	11	93	10,6	89,4
Prava iz rada / Labour rights	2	1	1	50,0	50,0
Životne sredine / Environment	217	18	199	8,3	91,7
Državnih organa / State bodies	186	24	162	12,9	87,1
Imovine / Property	646	47	599	7,3	92,7
Opšte sigur. ljudi i imovine General safety of persons and property	536	40	496	7,4	92,6
Bezbjednosti javnog saobrać, Public transport safety	29	2	27	6,9	93,1
346	4	342	1,2	98,85	
329	23	306	7,0	93,0	
Pravosuđa / Judiciary	30	4	26	13,3	86,7
Javnog reda i mira / Law and order	197	7	190	3,6	96,4
Službene dužnosti / Official duties	37	5	32	13,5	86,5
Platnog prometa i priv. poslov. / Payment operations	88	10	78	11,4	88,6
Pravnog saobraćaja / Legal transaction	127	21	106	16,5	83,5
Ostala krivična djela / Other criminal acts	-	-	-	-	-

Aktivno stanovništvo čine lica stara 15 i više godina koja obavljaju zanimanje, kao i nezaposlena lica koja traže posao i lica koja su privremeno prekinula obavljanje zanimanja zbog služenja vojnog roka (aktivna lica koja ne obavljaju zanimanje).

Neaktivno stanovništvo čine sva lica stara 15 i više godina koja nisu svrstana u aktivno stanovništvo.

Aktivno stanovništvo koje obavlja zanimanje čine lica stara 15 i više godina koja obavljaju određenu vrstu poslova u cilju sticanja sredstava za život.

Djelatnost se odnosi na ekonomsku aktivnost preduzeća, radnje, ustanove, zadruge, itd, u kojoj lice radi.

Podaci o prosječnim zaradama prikazuju prosječne zarade isplaćene u septembru 2011. Pod pojmom prosječna zarada zaposlenog lica podrazumijeva se: Zarada zaposlenog ostvarena za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu, uvećane zarade, naknade zarada i druga lična primanja koja podliježu plaćanju poreza na dohodak fizičkih lica, utvrđena zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu, osim otpremnina, solidarnih i socijalnih pomoći, naknada za odvojeni život i jubilarnih nagrada.

Stopa aktivnosti predstavlja procenat aktivnog stanovništva u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina.

Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenih u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina.

Stopa nezaposlenosti predstavlja procenat nezaposlenih u ukupnom broju aktivnih stanovnika.

Stopa neaktivnosti predstavlja procenat neaktivnog stanovništva u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina.

Prosječna zarada izračunava se tako što se ukupno isplaćena masa zarada u mjesecu dijeli sa brojem zaposlenih na koje se odnose izvršene isplate.

Objašnjenje znakova

- . nije nula ali je izuzetno neprecizna procjena (CV>=0,3)
- (()) neprecizna procjena (0,2<=CV<0,3)
- { } manje precizna procjena (0,1<=CV<0,2)
- CV: Koeficijent varijacije

EMPLOYMENT AND WAGES

Active population comprises persons aged 15 and above who perform an occupation, as well as unemployed persons looking for employment and persons which temporarily stopped to perform an occupation, due to military service (active persons not performing occupation).

Non-active population comprises all persons aged 15 and above which are not classified as active population.

Active population doing activity comprises persons aged 15 and above who perform a job as means of living.

The term **activity** refers to the economic activity of an enterprise, shop, institution, cooperative etc. a person works for.

Data on average earnings show earnings paid out in a September 2011. Average employed person earnings comprise earnings realized by an employed person during regular working hours, raised earnings and other personal earnings liable to tax for the income of natural persons defined by the law, collective contract, and working contract, except severance pay, welfare payments, separation allowance, and jubilee rewards.

Activity rate is the percentage of active population in the total population aged 15 and above.

Employment rate is the percentage of employees in the total population aged 15 and above.

Unemployment rate is the percentage of unemployed in the total population aged 15 and above.

Inactivity rate is the percentage of non-active population in the total population aged 15 and above.

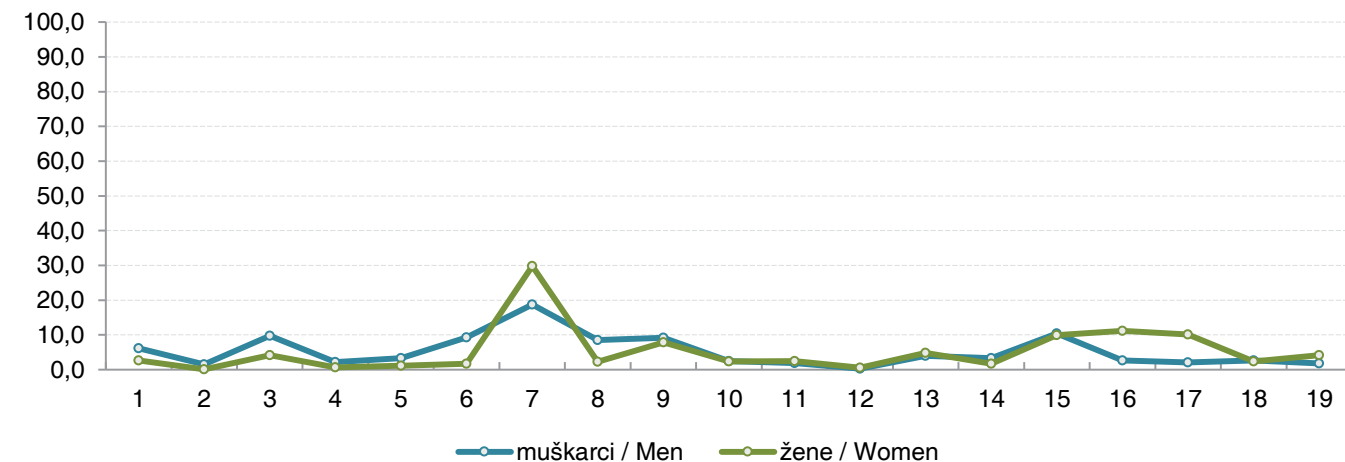
The average salary is calculated by the total mass of salary paid in the month divided by the number of employees referred to payments made.

- . not zero but is very imprecise estimate (CV>=0.3)
- (()) imprecise estimate (0.2<=CV<0.3)
- { } less precise estimate (0.1<=CV<0.2)
- CV: Coefficient of variation

Zaposlena lica, prema sektorima djelatnosti i polu, Crna Gora 2013
Persons in employment by sectors of activity and sex, Montenegro 2013

		(U hiljadama / In 1 000)		
		ukupno Total	muškarci Men	žene Women
	Ukupno / Total	201,9	111,0	90,9
1	Poljoprivredne djelat. / Agriculture	9,1	6,8	2,3
2	Nepoljoprivredna zanimanja / Industry	35,9	28,8	7,1
3	Vađenje ruda i kamena / Mining	((1,8))	(1,7)	.
4	Prerađivačka djelatnost / Manufacturing	14,6	10,8	(3,8)
5	Snabdijevanje el. energ., gasom, parom i klimatizacija / Electricity, gas, steam and air conditioning	3,0	2,4	.
6	Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama / Water supply, wastewater management	4,6	3,6	(1,0)
7	Građevinarstvo / Construction	11,9	10,3	(1,6)
8	Uslužne djelatnosti / Services	156,9	75,4	81,5
9	Trgovina na veliko i malo. Oправка / Wholesale, retail; certain repair	47,8	20,7	27,1
10	Saobraćaj, skladištenje i veze / Transport, storage and communication	11,5	9,4	(2,1)
11	Usluge smještaja i ishrane / Accommodation and food services	17,4	10,2	7,1
12	Informisanje i komunikacije / Information and communications	5,0	2,8	2,2
13	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja / Financial and insurance activities	4,4	(2,1)	2,3
14	Poslovanje sa nekretninama / Real estate, leasing and business activities	(0,8)	.	(0,5)
15	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti / Professional, scientific and technical activities	8,8	(4,5)	4,3
16	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti / Administrative and support service activities	5,2	3,7	(1,5)
17	Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje / Public administ. and defence	20,6	11,6	9,0
18	Obrazovanje / Education	13,1	(2,9)	10,2
19	Zdravstvena i socijalna zaštita / Health and social work	11,5	2,4	9,2
20	Umjetnost, zabava i rekreacija / Arts, entertainment and recreation	5,1	2,9	2,2
21	Ostale uslužne djelatnosti / Other social and personal services	(5,8)	2,0	(3,9)

Zaposlena lica, prema sektorima djelatnosti i polu u (%), Crna Gora 2013.
Persons in employment by sectors of activity and sex in (%), Montenegro 2013

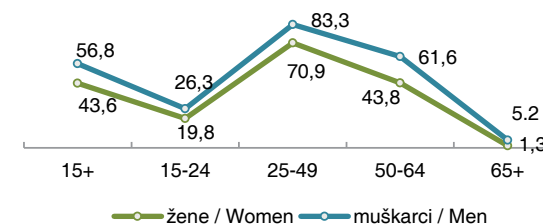
Najveći broj zaposlenih muškaraca i žena je u uslužnoj djelatnosti, čak 156 900, skoro podjednako učešće imaju i žene i muškarci. Najmanja zaposlenost, kako za muškarce tako i za žene, ostvarena je u sektoru poslovanja sa nekretninama.

The biggest number of employed men and women are in the services, even 156 900, with almost equal participation of women and men. The lowest employment for both men and women, was in the real estate business sector.

Stope aktivnosti stanovništva po starosnim grupama i polu, 2013.
Measures of the activity of the population by age groups and sex, 2013

Starost Age	Ukupno / Total			Žene / Women			Muškarci / Men		
	stopa aktivnosti Activity rate	stopa zaposlenosti Employment rate	stopa nezaposlenosti Unemployment rate	stopa aktivnosti Activity rate	stopa zaposlenosti Employment rate	stopa nezaposlenosti Unemployment rate	stopa aktivnosti Activity rate	stopa zaposlenosti Employment rate	stopa nezaposlenosti Unemployment rate
15+	50,1	40,3	19,5	43,6	35,4	18,8	56,8	45,4	20,1
15-24	23,2	13,5	41,6	19,8	12,2	38,5	26,3	14,8	(43,8)
25-49	77,0	61,7	19,9	70,9	57,2	19,3	83,3	66,3	20,4
50-64	52,5	46,2	12,0	43,8	38,7	11,7	61,6	54,0	12,3
65+	2,9	2,8	.	1,3	1,2	.	5,2	5,0	.
15-64	58,9	47,4	19,6	52,8	42,8	18,9	65,1	51,9	20,3
55-64	43,3	38,7	10,8	32,8	29,4	(10,2)	54,6	48,5	(11,2)

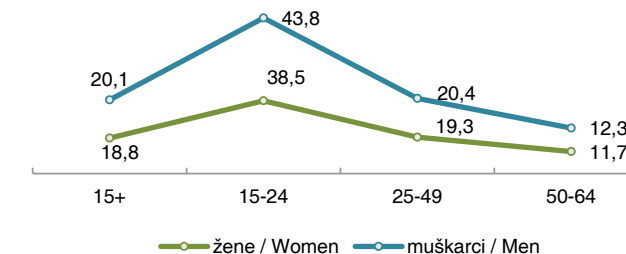
Stope aktivnosti po starosnim grupama, 2013.
Activity rates by age, 2013

Stope aktivnosti su najveće u starosnoj grupi od 25-49 godina i iznose 83,3% kod muškaraca odnosno 70,9% kod žena.

The highest activity rates are in the age group from 25 to 49 years and amount to 83.3% for men and 70.9% for women.

Stope nezaposlenosti po starosnim grupama, 2013
Unemployment rates by age, 2013

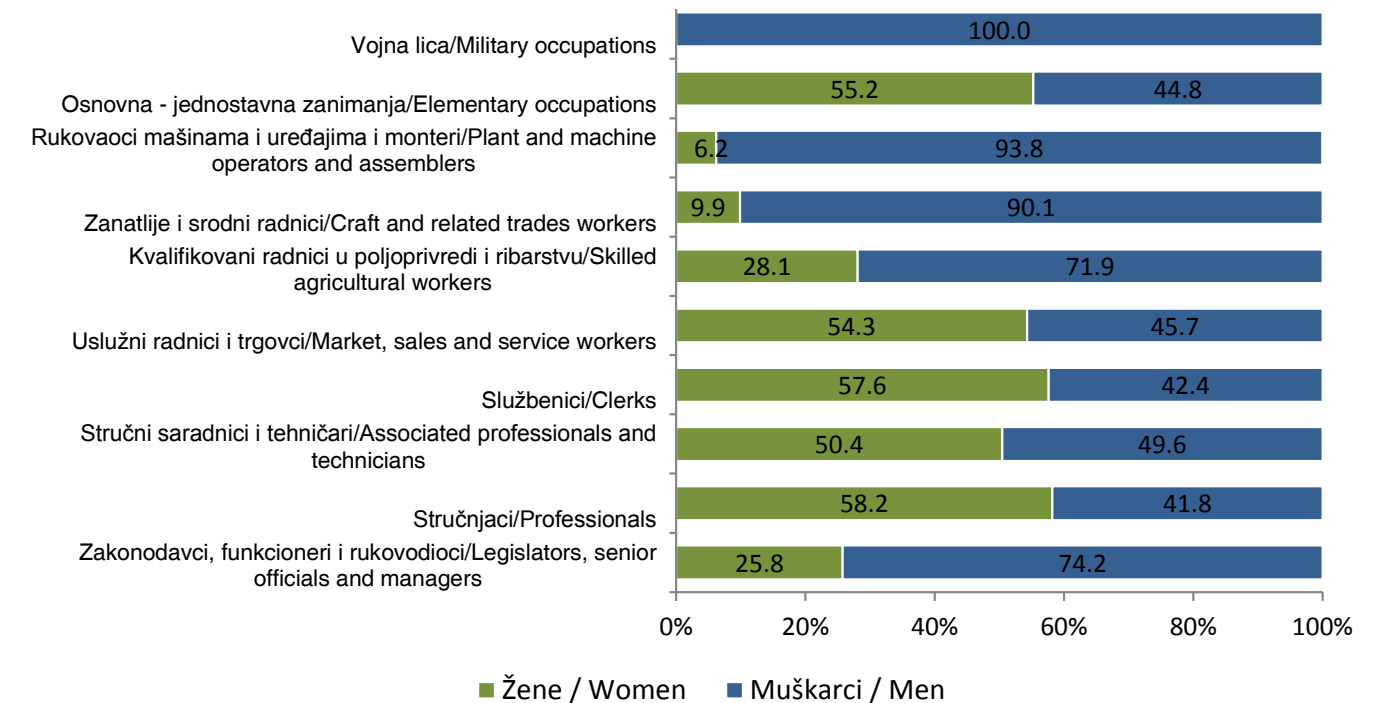
Najveća stopa nezaposlenosti je u dobnoj grupi od 15 do 24 godine i iznosi 38,5 za žene, odnosno 43,8 za muškarce.

The highest unemployment rate in the age group from 15 to 24 years and it is 38.5 for women and 43.8 for men.

Zaposleni/e radnici/e prema zanimanju i polu, 2013 | Employees by occupation and sex, 2013

	(U hiljadama / In 1 000)			Polna raspodjela Gender distribution	
	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	žene Women	muškarci Men
Ukupno / Total	201,9	90,9	111,0		
Zakonodavci, funkcioneri i rukovodioci Legislators, officials, and managers	9,7	2,5	7,2	25,8	74,2
Stručnjaci / Professionals	34,2	19,9	14,3	58,2	41,8
Stručni saradnici i tehničari Associated professionals and technicians	35,7	18,0	17,7	50,4	49,6
Službenici / Clerks	18,4	10,6	7,8	57,6	42,4
Uslužni radnici i trgovci Market, sales, and service workers	52,6	28,5	24,0	54,3	45,7
Kvalifikovani radnici u poljoprivredi i ribarstvu Skilled agricultural workers	5,7	(1,6)	4,1	28,1	71,9
Zanatlije i srodni radnici Craft and related trades workers	16,2	1,6	14,6	9,9	90,1
Rukovaoci mašinama i uređajima i monter Plant and machine operators and assemblers	14,6	0,9	13,7	6,2	93,8
Osnovna - jednostavna zanimanja Elementary occupations	13,4	7,4	6,0	55,2	44,8
Vojna lica / Military occupations	(1,5)	0,0	(1,5)	0,0	100,0

Zaposleni/e radnici/e (u %) prema zanimanju i polu, 2013. | Employees (in %) by occupation and sex, 2013

Zaposlena lica prema stepenu obrazovanja i polu, 2013. | Employed population by education and sex, 2013

	(U hiljadama / In 1 000)			(U procentima / In %)			%Žene %Women
	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	
Ukupno / Total	201,9	90,9	111,0	100,0	100,0	100,0	45,0
Bez škole i nepotpuna osnovna škola Less than primary education	1,3	0,4	0,9	0,6	0,4	0,8	30,0
Osnovna škola / Primary education	11,7	(4,8)	6,9	5,8	(5,2)	6,2	(40,7)
Stručno obrazovanje nakon osnovne škole Vocational education after primary school	27,9	9,3	18,6	13,8	10,2	16,8	33,2
Srednje opšte obrazovanje Secondary general education	10,5	6,3	4,2	5,2	7,0	3,8	60,2
Srednje stručne škole Secondary vocational education	88,2	38,2	50,0	43,7	42,0	45,0	43,3
Više i visoko stručno obrazovanje Tertiary education	62,4	32,0	30,4	30,9	35,2	27,4	51,3
Od toga of which							
Više stručno obrazovanje First stage of tertiary education	10,6	4,8	5,7	5,2	5,3	5,2	45,8
Fakultet, akademija ili visoka škola, doktori i magistri nauka Second stage of tertiary education, bachelors', ma-sters, or doctors' degree	51,8	27,2	24,7	25,7	29,9	22,2	52,4

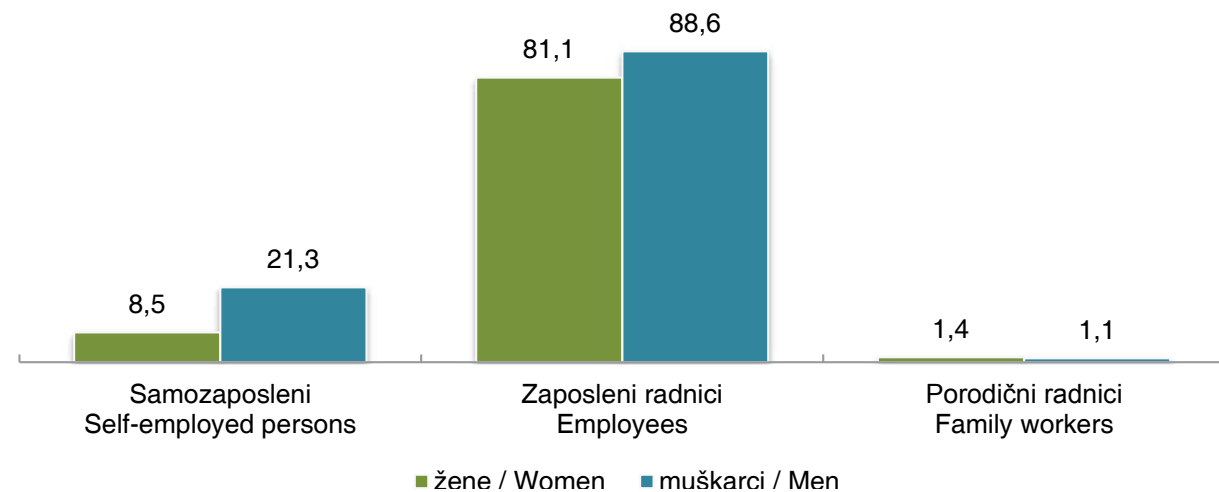
Zaposleni/e radnici/e prema obliku svojine i polu, 2013.
Employees according to form of ownership and sex, 2013

	(U hiljadama / In 1 000)			(U procentima / In %)			%Žene %Women
	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	
Ukupno / Total	169,6	81,1	88,6	100,0	100,0	100,0	47,8
Institucije centralne ili lokalne uprave; NVO ili humanitarne organizacije Central or local government; NGO	26,5	15,1	11,4	15,6	18,6	12,9	57,0
Preduzeće koje pripada državi ili opštini Publicly owned enterprise	46,6	21,1	25,6	27,5	26,0	28,9	45,2
Privatna kompanija ili preduzeće (uključujući one sa učešćem privatnog kapitala) / Private company or enterprise (including those with some private capital participation)	91,6	42,1	49,5	54,0	51,9	55,9	46,0
Privatno domaćinstvo / Private household	4,6	(2,6)	(2,1)	2,7	(3,2)	(2,3)	(55,4)
Nepoznato / Unknown	0,2	.	0,2	0,1	.	0,3	.

Od ukupnog broja zaposlenih radnika, njih 27,5% radi u preduzećima koja pripadaju državi ili opštini. Najviše radnika zaposleno je u privatnim preduzećima, čak 54%, od čega su 46% žene i 54% muškarci.

Out of the total employees, 27.5% of them work in companies that belong to the state or municipality. Most workers are employed in private enterprises, even 54%, of this number women were 46% and 54% are men.

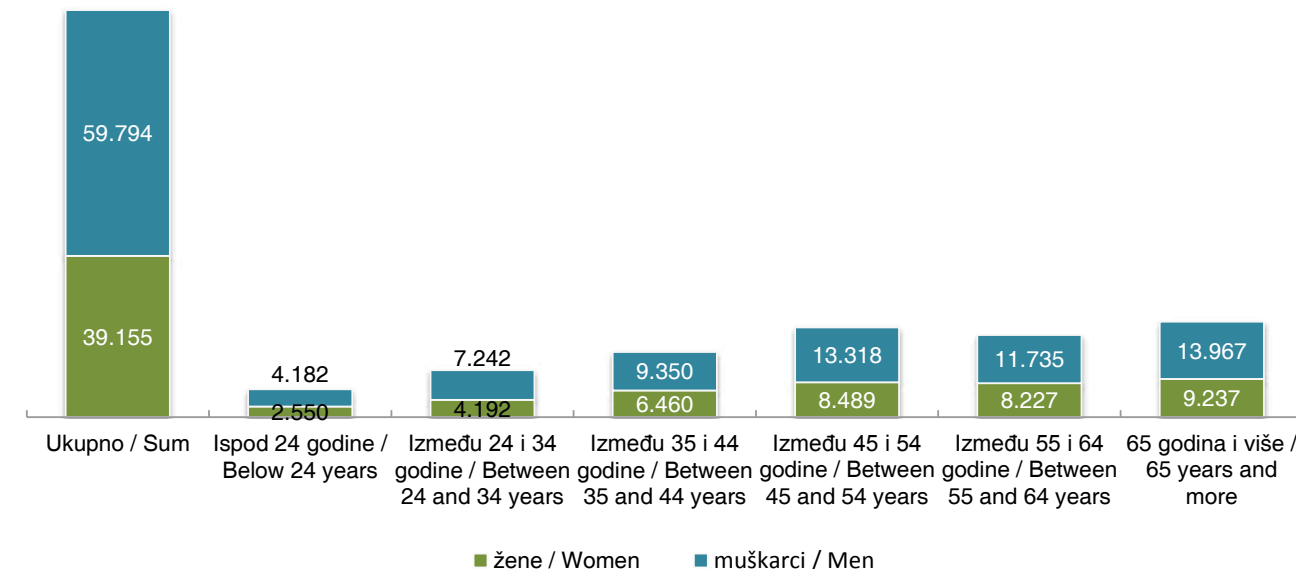
Zaposlena lica po statusu zaposlenja i polu, 2013. (u 1 000)
Persons in employment by status in employment and sex, 2013 (in 1 000)

Od zaposlenih lica u 2013. godini prema radnom statusu, najviše je zaposlenih radnika 169,6 hiljada, od toga 88,6 hiljade muškaraca odnosno 81,1 hiljade žena. Najmanje je porodičnih radnika, svega 2,5 hiljada.

From all persons in employment in 2013 by employment status, most employees are in working force 169.6 thousands, of which 88.6 thousands men and 81.1 thousands women. The lowest number are family workers, only 2.5 thousands.

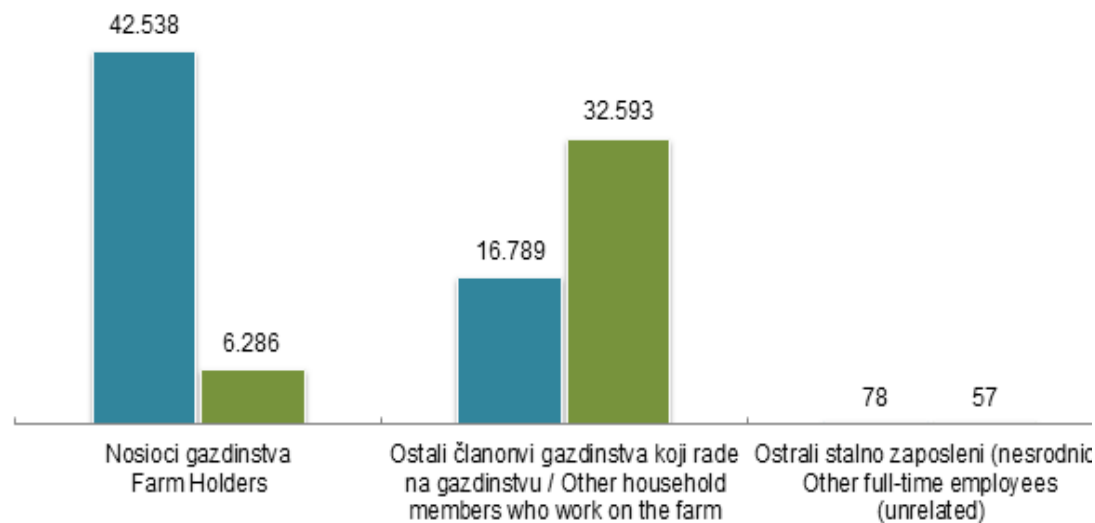
Radna snaga na poljoprivrednim gazdinstvima prema polu i starosti
Labour force on farms by sex and age

„Na poljoprivrednim gazdinstvima je radno angažovano ukupno 98 949 lica, od čega su 39 155 žene, odnosno 39,57 %. Od ukupnog broja radno angažovanih lica na poljoprivrednim gazdinstvima, najveći udio radne snage je starosti preko 65 godina, ili 23,45%“

98 949 persons are hired on farms, out of which 39 155 are women, or 39,57%.
Out of total number of the persons employed on farms, the largest proportion of the workforce is aged over 65, or 23,45%.

Radna snaga na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima po polu
Labour Force on family farms by sex

„Na poljoprivrednim gazdinstvima je radno angažovano ukupno 98 949 lice, od čega su 39 155 žene, odnosno 39,57 %. Od ukupnog broja radno angažovanih lica na poljoprivrednim gazdinstvima, najveći udio radne snage je starosti preko 65 godina, ili 23,45%“

„98 949 persons are hired on farms, out of which 39 155 are women, or 39,57%. Out of total number of the persons employed on farms, the largest proportion of the workforce is aged over 65, or 23,45%“

Nezaposlena lica prema stepenu obrazovanja i polu, 2013.
Unemployed persons by education and sex, 2013

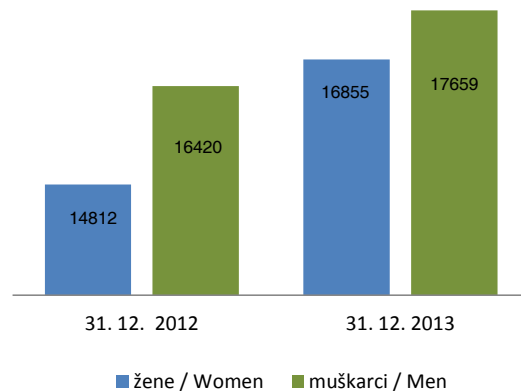
	(U hiljadama / In 1 000)			(U procentima / In %)			%Žene %Women
	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	ukupno Total	žene Women	muškarci Men	
Ukupno / Total	48,9	21,1	27,8	100,0	100,0	100,0	43,1
Bez škole i nepotpuna osnovna škola Less than primary education	(1,3)	(0,5)	((0,8))	((2,6))	(2,3)	.	38,2
Osnovna škola / Primary education	7,9	3,5	4,4	16,2	16,7	15,8	44,5
Stručno obrazovanje nakon osnovne škole Vocational education after primary school	9,4	3,4	6,0	19,2	16,2	21,4	36,4
Srednje opšte obrazovanje Secondary general education	(2,3)	(1,1)	((1,1))	(4,6)	(5,4)	((4,0))	50,7
Srednje stručne škole Secondary vocational education	21,3	9,2	12,1	43,5	43,6	43,4	43,2
Više i visoko stručno obrazov. / Tertiary education	(6,8)	3,3	(3,5)	(13,9)	15,7	(12,6)	48,7
Od toga / of which							
Više stručno obrazovanje First stage of tertiary education	(0,8)	((0,3))	.	(1,7)	((1,2))	.	.
Fakultet, akademija ili visoka škola, doktori i magistri nauka / Second stage of tertiary education, bachelors', ma-sters, or doctors' degree	(6,0)	3,1	(2,9)	12,2	14,5	(10,5)	51,0

Prosječne zarade prema polu i sektorima djelatnosti stanje 31. mart 2013. godine
Average earnings according to activity sectors and sex 31th March 2013

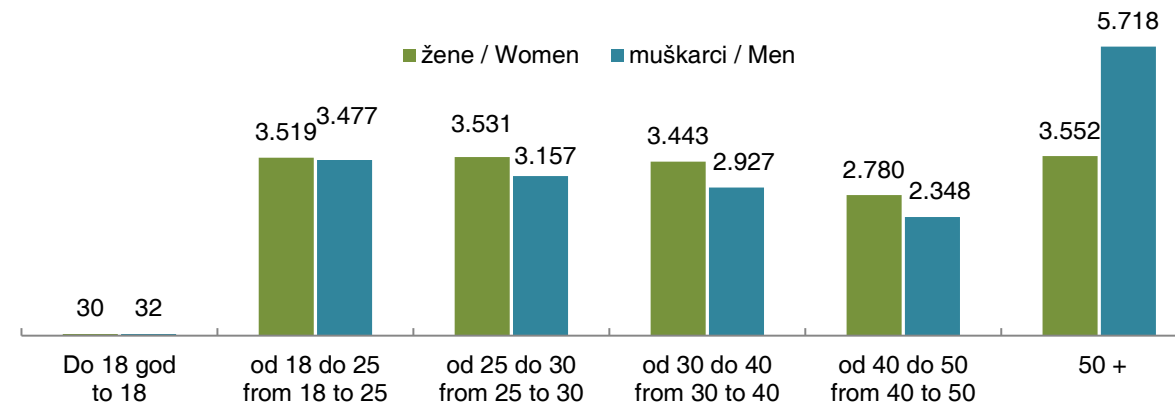
Sektor djelatnosti <i>Activity sector</i>	Prosječne zarade u eurima <i>Average earnings in euro</i>			Prosječne zarade žena u odnosu na prosječne zarade muškaraca <i>Average earnings of women to average earnings of men</i>
	ukupno <i>Total</i>	žene <i>Women</i>	muškarci <i>Men</i>	
Ukupno Total	723	667	775	86,1
Poljoprivreda, i šumarstvo i ribarstvo/ <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	772	811	744	109,0
Vadjenje ruda i kamena / <i>Mining and quarrying</i>	979	795	1 020	77,9
Preradivačka industrija / <i>Manufacturing industry</i>	728	590	782	75,4
Proizvodnja el. Energije, gasa i vode <i>Electricity, water and gas supply</i>	1 166	1 043	1 193	87,4
Gradjevinarstvo / <i>Construction</i>	603	630	597	105,6
Trgovina na veliko i malo / <i>Retail and whole sale</i>	689	795	662	120,1
Trgovina na veliko i malo / <i>Wholesale and retail trade</i>	489	448	545	82,2
Saobracaj i skladištenje / <i>Transportation and storage</i>	776	839	751	111,7
Usluge smještaja i ishrane/ <i>Accommodation and food service activities</i>	562	558	566	98,6

Informisanje i komunikacije / <i>Information and communication</i>	1 053	989	1 106	89,4
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja / <i>Financial and insurance activities</i>	1 301	1 150	1 519	75,7
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti / Profes- sional, scientific and technical activities	646	664	634	104,7
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti/ <i>Administrative and support service activities</i>	517	591	460	128,5
Državna uprava i obavez. soc. osiguranje / <i>Public administration and defence, compulsory social security</i>	741	693	771	89,9
Obrazovanje / <i>Education</i>	686	660	720	91,7
Zdravstvena i socijalna zaštita / <i>Human health and social work activities</i>	708	679	805	84,3
Umjetnost , zabava i rekreacija / <i>Arts, entertainment and recreation</i>	610	563	667	84,4
Ostale uslužne djelatnosti / <i>Other service activities</i>	713	645	784	82,3

Broj nezaposlenih na dan 31. 12. 2012. i 31. 12. 2013.
Number of unemployed 31st December 2012 and 31st December 2013

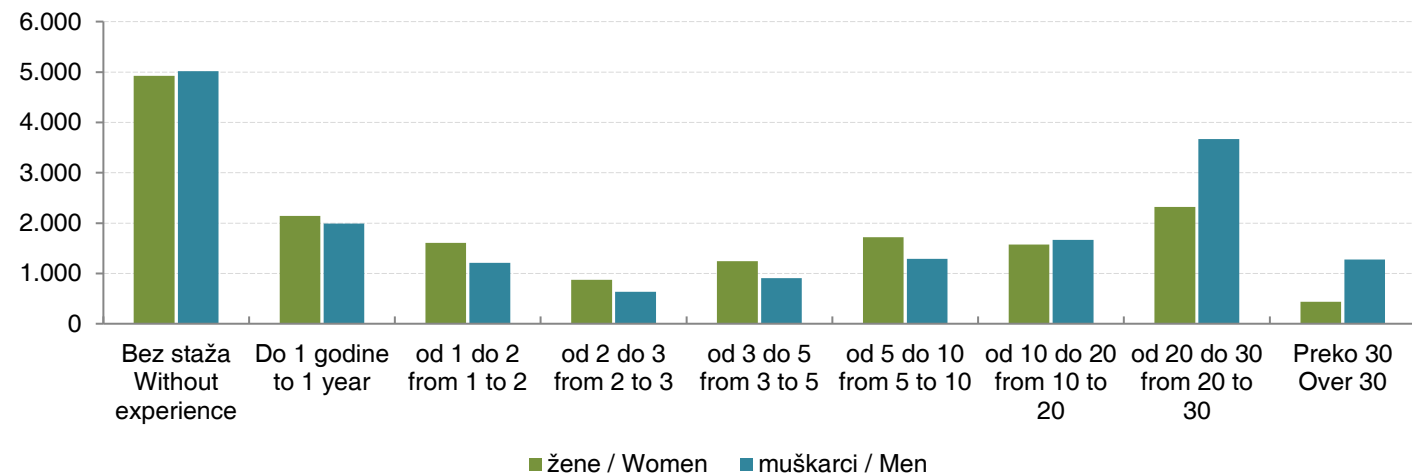
Nezaposleni prema godinama starosti i polu, 2013
Unemployed by age and sex, 2013

U ukupnom broju nezaposlenih, žene čine 48,8 posto (16 855), a muškarci 51,2 posto (17 659). U poredjenju s istim mjesecom prethodne godine, učešće nezaposlenih žena je povećano za 13,8 posto , a muškaraca za 7,5 % posto.

In the total number of unemployed, women make up 48.8 per cent (16 855), and men 51.2 percent (17 659). Compared with the same month last year, the share of unemployed women increased by 13.8 percent and 7.5% percent for men.

Nezaposleni prema dužini radnog staža i polu, 2013
Unemployed by length of service and sex, 2013

Izvor: Zavod za zapošljavanje Crne Gore | Source: Employment office of Montenegro

Pregled isfinansiranih kredita po statusu u 2013. godini | Overview of financed credits

Djelatnost / Activity	Br. Kredita / No. Credits	Br. Radnika / No. Employees	Sredstva (Eur) / Funds (EUR)
Nezaposleni / Unemployed	52	57	285.000
Žene / Women	23	36	130.000
Muškarci / Men	29	31	155.000
Preduzetnici / Entrepreneurs	4	5	25.000
Pravna lica / Legal entities	19	29	145.000
Ukupno (I+II+III): Total	75	91	455.000

Žene su u manjem broju od muškaraca dobitnice kredita. Krediti koji su isfinansirani nezaposlenim ženama čine 45,6 posto od ukupnog broja isfinansiranih kredita.

Women win the loan less than men. Loans that are financed to unemployed women make up 45.6 percent of total financed loans.

Izvor: Zavod za zapošljavanje Crne Gore | Source: Employment office of Montenegro

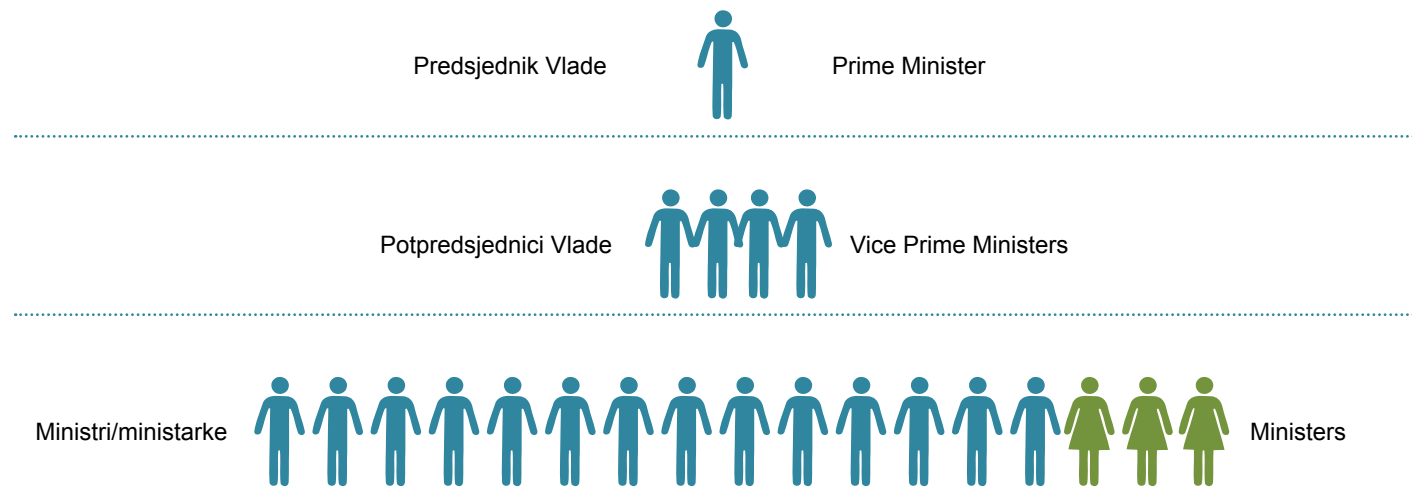
POLITIKA I ODLUČIVANJE

Prikazani podaci se odnose na učešće žena i muškaraca u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, lokalnim samoupravama, i posebno su izdvojeni podaci o učešću žena i muškaraca u sistemu odbrane Crne Gore, policiji i diplomatsko konzularnim predstavništvima.

POLITICS AND DECISION MAKING

Presented data relate to the participation of women and men in executive and legislative power, local self governments, and special emphasise is put on the participation of women and men in the defence system of Montenegro, police and diplomatic missions.

Struktura Vlade, 2013. | Structure of the Government, 2013

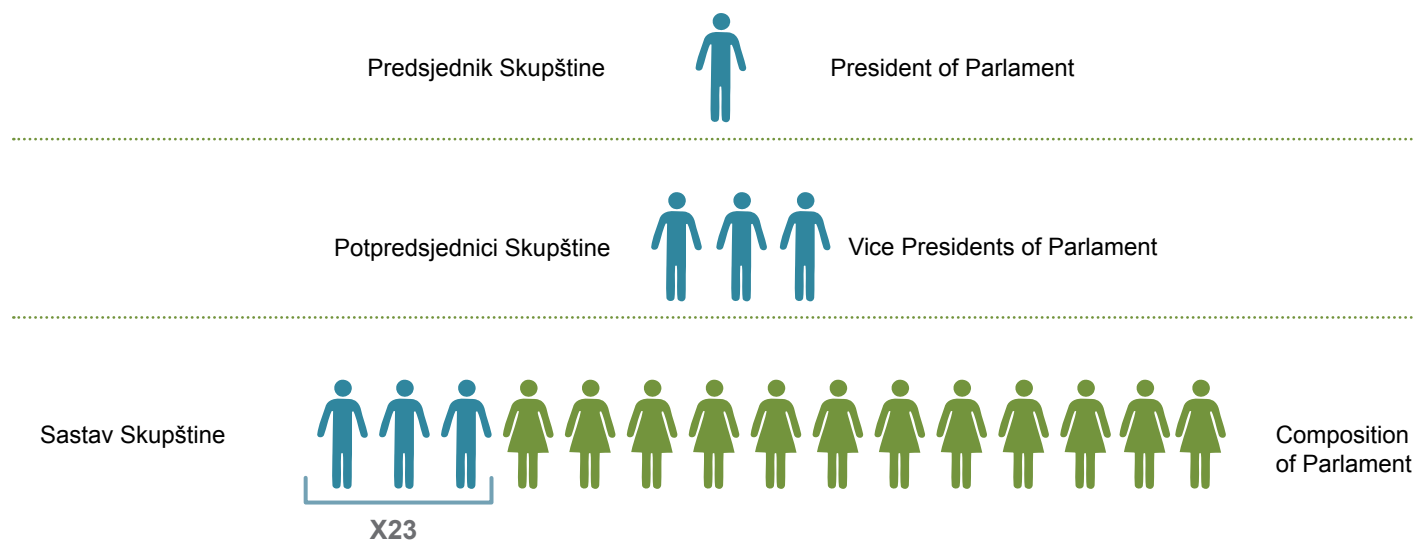
Izvor: Sluzba skupštine Crne Gore. Source of the service of the Parliament

Generalni sekretarijat Vlade, 2013. / General Secretariat of Government, 2013

	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Žene % Women %	Muškarci % Men %
Generalni sekretar General Secretary	1	0	1	0,0	100,0
Zamjenik/ca generalnog sekretara Deputy general secretary	1	1	0	100,0	0,0
Pomoćnik/ca generalnog sekretara Assistant of general secretary	3	2	1	66,6	33,3
Savjetnici/ce predsjednika Vlade Advisors to the Prime Minister	10	2	8	20,0	80,0
Savjetnici/ce potpredsjednika Vlade Advisors to the Deputy Prime Ministers	10	5	5	50,0	50,0

Izvor: Generalni sekretarijat Vlade / Source: General secretariat of the Government

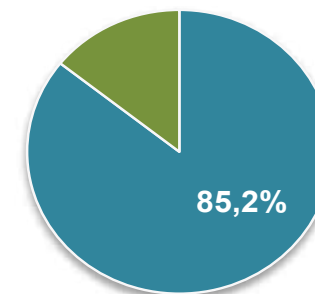
Sastav Skupštine Crne Gore, 2013. | Composition of the Parliament of Montenegro, 2013

Izvor: Služba Skupštine Crne Gore / Source: Service of the Parliament

Skupština Crne Gore | Parliament of Montenegro
Skupština Crne Gore 2013 / Parliament of Montenegro 2013

Skupština Crne Gore Parliament of Montenegro	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Žene % Women %	Muškarci % Men %
Predsjednik Skupštine Speaker of the Parliament	1	0	1	0,0	100,0
Potpredsjednici Skupštine Vice-speakers of the Parliament	3	0	3	0,0	100,0
Poslanici/ce / Representatives	81	12	69	14,8	85,2
Generalni sekretar / Secretary General	1	0	1	0,0	100,0
Zamjenik generalnog sekretara Deputy Secretary General	1	0	1	0,0	100,0

■ muškarci / Men ■ žene / Women

Žene su najzastupljenije u Odboru za rodnu ravnopravnost, dok u Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, Komisiji za praćenje i kontrolu postupaka privatizacije i Odboru za antikorupciju nema žena.

Women are the most represented in the Committee for Gender Equality, while there are no women in the Committee for economy, finance and budget, Commission for Monitoring and Control of privatization Process and Anti-corruption Committee.

Izvor: Služba Skupštine Crne Gore / Source: Service of the Parliament

Radna tijela u Skupštini Crne Gore 2013 | The working bodies in the Parliament of Montenegro 2013

	Ukupno Total	Žene Women	Žene % Women %	Muškarci % Men %
Ustavni odbor / <i>Constitutional Committee</i>	13	2	15,4	84,6
Zakonodavni odbor / <i>Legislative Committee</i>	13	2	15,4	84,6
Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu <i>Committee on Political System, Justice and Administration</i>	13	3	23,1	76,9
Odbor za bezbjednost i odbranu / <i>Committee on Security and Defence</i>	13	1	7,7	92,3
Odbor za međunarodne odnose i iseljenike <i>Committee on International Relations and Emigrants</i>	13	1	7,7	92,3
Odbor za evropske integracije / <i>Committee on European Integration</i>	12	1	8,3	91,7
Odbor za ekonomiju, finansije i budžet <i>Committee on Economics, Finance and Budget</i>	13	0	0,0	100,0
Odbor za ljudska prava i slobode / <i>Committee for Human Rights and Freedoms</i>	11	3	27,3	72,7
Odbor za rodnu ravnopravnost / <i>Committee on Gender Equality</i>	10	8	80,0	20,0
Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje <i>Committee on Tourism, Agriculture, Environment and Planning</i>	13	1	7,7	92,3
Odbor za prosvjetu, kulturu, nauku i sport <i>The Board of Education, Culture, Science and Sport</i>	11	4	36,4	63,6
Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje <i>Board of Health, Labour and Social Welfare</i>	11	1	9,1	90,9
Odbor za antikorupciju / <i>Anti-corruption Committee</i>	13	0	0,0	100,0
Administrativni odbor / <i>Administrative Committee</i>	13	3	23,1	76,9
Komisija za praćenje i kontrolu postupka privatizacije <i>Commission for monitoring and control of privatization process</i>	8	0	0,0	100,0

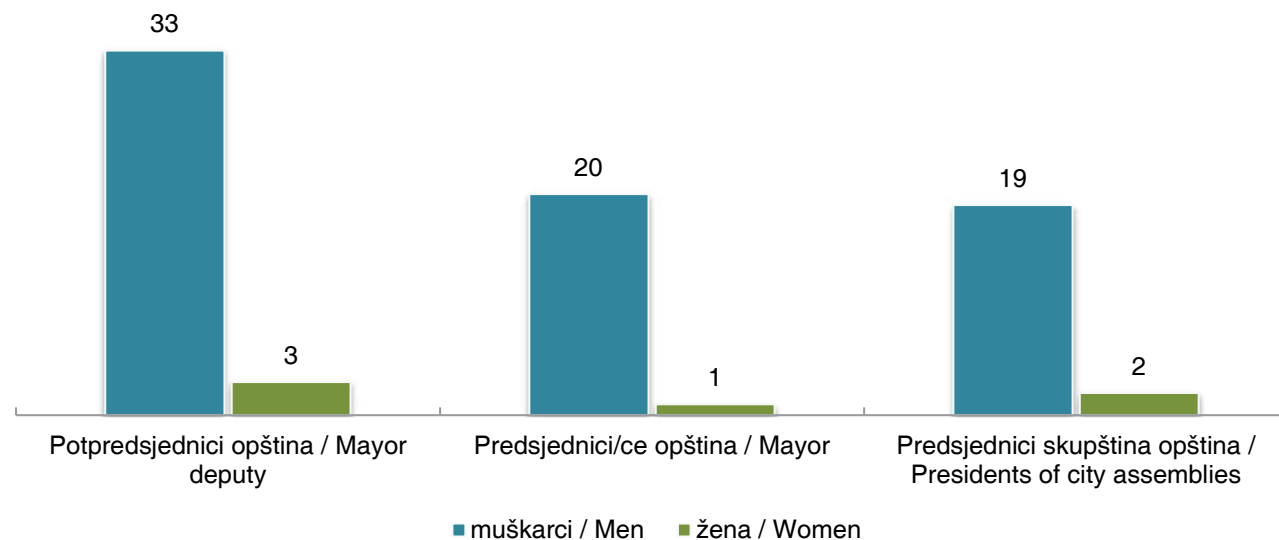
Izvor: Služba Skupštine Crne Gore / Source: Service of the Parliament

Lokalne samouprave u Crnoj Gori, 2014. | Local self-Governments in Montenegro 2014

Opština / Municipality	Odbornici / Councilors			%	
	muškarci / Men	žene / Women	ukupno / Total	muškarci / Men	žene / Women
Andrijevica	22	9	31	70.97	29.03
Bar	28	9	37	75.68	24.32
Berane	25	10	35	71.43	28.57
Bijelo Polje	29	9	38	76.32	23.68
Budva	25	7	32	78.13	21.88
Cetinje	24	9	33	72.73	27.27
Danilovgrad	22	11	33	66.67	33.33
Gusinje	23	7	30	76.67	23.33
Herceg Novi	26	9	35	74.29	25.71
Kolašin	21	10	31	67.74	32.26
Kotor	24	9	33	72.73	27.27
Mojkovac	24	7	31	77.42	22.58
Nikšić	30	11	41	73.17	26.83
Petnjica	27	4	31	87.10	12.90
Plav	26	6	32	81.25	18.75
Plužine	24	6	30	80.00	20.00
Pljevlja	25	10	35	71.43	28.57
Podgorica	40	19	59	67.80	32.20
Rožaje	26	8	34	76.47	23.53
Šavnik	22	8	30	73.33	26.67
Tivat	25	7	32	78.13	21.88
Ulcinj	30	2	32	93.75	6.25
Žabljak	23	8	31	74.19	25.81

Izvor: Zajednica opština Crne Gore / Source: Union of Municipalities of Montenegro

Ko upravlja opštinama? | Who manages municipalities?

Izvor: Zajednica opština Crne Gore / Source: Union of Municipalities of Montenegro

Diplomatsko konzularna predstavništva 2013 | Diplomatic and Consular Missions 2013

	Ukupno Total	Žene Women	Muškarci Men	Žene % Women %	Muškarci % Men %
Ambasador/ka / Ambassadors	29	5	24	17,2	82,8
Ministar savjetnik/ca	4	2	2	50,0	50,0
Minister Counsellor	6	4	2	66,7	33,3
Savjetnik/ca / Adviser	11	5	6	45,5	54,5
I sekretar/ka / I secretary	15	11	4	73,3	26,7
II sekretar/ka / II secretary	14	12	2	85,7	14,3
III sekretar/ka / III secretary	6	5	1	83,3	16,7
Generalni/a konzul/ica / General Consul	3	0	3	0,0	100,0
Konzul/ica / Consul	2	0	2	0,0	100,0
Vice konzul/ica / Vice Consul	2	1	1	50,0	50,0
Ukupno / Total	88	43	45	48,9	51,1

Izvor: Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija | Source: Ministry of Foreign Affairs and European Integration

Muškarci i žene u Upravi policije, 2013. | Women and men in the Police Directorate, 2013

	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Ukupno <i>Total</i>	Procenti / <i>Percents</i>		
				muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	ukupno <i>Totalo</i>
Službenici/e / <i>Civil servants</i>	4045	634	4679	86,45	13,55	100
Rukovodeća mjesta <i>Management positions</i>	187	15	202	92,57	7,43	100
Policijski poslovi (sa policijskim ovlaštenjima) <i>Police Affairs (with police authority)</i>	3793	370	4163	91,11	8,89	100,0

Izvor: Uprava policije | Source: Police Directorate

Službenici u Upravi policije, 2013. | Officials in Police Directorate, 2013.

	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Ukupno <i>Total</i>	Procenti / <i>Percents</i>		
				Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Ukupno <i>Total</i>
Glavni policijski inspektor/ka <i>Chief Police</i>	44	1	45	97,78	2,22	100
Viši policijski inspektor/ka I klase <i>Senior police commissioner I Class</i>	89	19	108	81,41	17,59	100
Viši policijski inspektor/ka <i>Senior police</i>	91	40	131	69,47	30,53	100
Samostalni policijski inspektor/ka <i>Independent police</i>	160	40	200	80,00	20,00	100
Policijski inspektor/ka I klase <i>Police I class</i>	175	19	194	90,21	9,79	100
Policijski inspektor/ka <i>Police</i>	22	4	26	84,62	15,38	100
Mladji policijski inspektor/ca <i>Senior police</i>	17	5	22	77,27	27,3	100
Stariji policijski narednik/ca I klase <i>Senior police sergeant</i>	47	3	50	94	6	100
Stariji policijski narednik/ca <i>Senior police sergeant</i>	35	3	38	92,11	7,89	100
Policijski narednik/ca <i>Police sergent</i>	51	10	61	83,61	16,39	100
Stariji policajac/ka prve klase <i>Senior police officer I class</i>	2989	198	3187	93,79	6,21	100
Stariji policajac/ka <i>Senior police officer</i>	33	18	51	64,71	35,29	100
Policajac/ka <i>Police officer</i>	40	10	50	80,00	20,00	100

Izvor: Uprava policije | Source: Police Directorate

Žene i muškarci u sistemu odbrane 2013 | Women and Men in the Defence System 2013

Kategorija Category	Ukupno Total	Žene Women	Žene% Women %	Muškarci Men
Oficir /Officer	297	3	1,01	294
Podoficir/Noncommissioned Officer	792	12	1,51	780
VPU/Soldier	545	43	7,89	502
CI	253	104	41,10	149
DS i N	141	85	60,28	56
Ukupno Total	2028	247	12,17	1781

Izvor: Ministarstvo odbrane | Source: Ministry of defense

Žene u Vojski Crne Gore, 2013 | Women in the Army of Montenegro, 2013

Kategorija Category	Ukupno Total	Žene Women	Žene% Women %
Oficir Officer	234	3	1,28
Podoficir Noncommissioned Officer	783	12	1,53
VPU Soldier	545	43	7,89
Civilno lice Civil person	253	104	41,10
Ukupno Total	1815	162	8,93

Izvor: Ministarstvo odbrane Crne Gore | Source: Ministry of Defence of Montenegro

Žene u Ministarstvu odbrane Crne Gore, 2013. /
Women in the Ministry of Defence of Montenegro, 2013

Kategorija Category	Ukupno Total	Žene Women	Žene% Women %
Oficir Officer	62	-	-
Podoficir Noncommissioned Officer	6	-	-
DSIN	141	85	60,28
Ukupno Total	209	85	40,67

Izvor: Ministarstvo odbrane Crne Gore | Source: Ministry of Defence of Montenegro

NASILJE U PORODICI

Nasilje u porodici u Crnoj Gori je prepoznato kao krivično djelo 2002. godine. Prvi specijalizovani zakon koji se bavi ovom problematikom je Zakon o zaštiti od nasilja u porodici donešen 2010. godine. Ovaj zakon definiše nasilje u porodici kao "činjenje ili nečinjenje člana porodice kojim se ugrožava fizički, psihički, seksualni ili ekonomski integritet, mentalno zdravlje i spokojstvo drugog člana porodice, bez obzira na mjesto gdje je učinjeno" i predviđa zaštitu žrtava u prekršajnom postupku.

Ovdje su prikazani podaci o nasilju u porodici koje vode sledeće institucije: Uprava policije, centri za socijalni rad, Vrhovno državno tužilaštvo, i redovni sudovi.

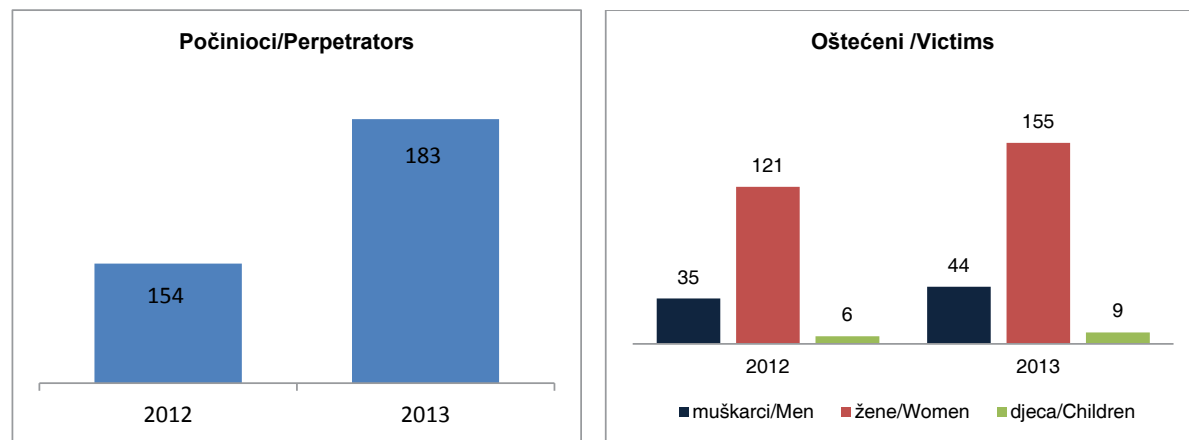
DOMESTIC VIOLENCE

Domestic violence has been recognised as a criminal act in Montenegro in 2002. The first specialised law dealing with this issue is the Law on Protection from Domestic Violence, which was passed in 2010. godine. Domestic violence by the meaning of this Law shall mean omission or commission by a family member in violating physical, psychological, sexual or economic integrity, mental health and peace of other family member, irrespective of where the incident of violence has occurred" and envisages the protection of victims in misdemeanor proceeding.

The data collected by the following institutions are presented here: Police Directorate, centers for social welfare, Supreme Prosecutors Office, and regular courts.

Broj krivičnih djela nasilja u porodici, 2012. i 2013.
 Number of criminal offenses of domestic violence, 2012 and 2013

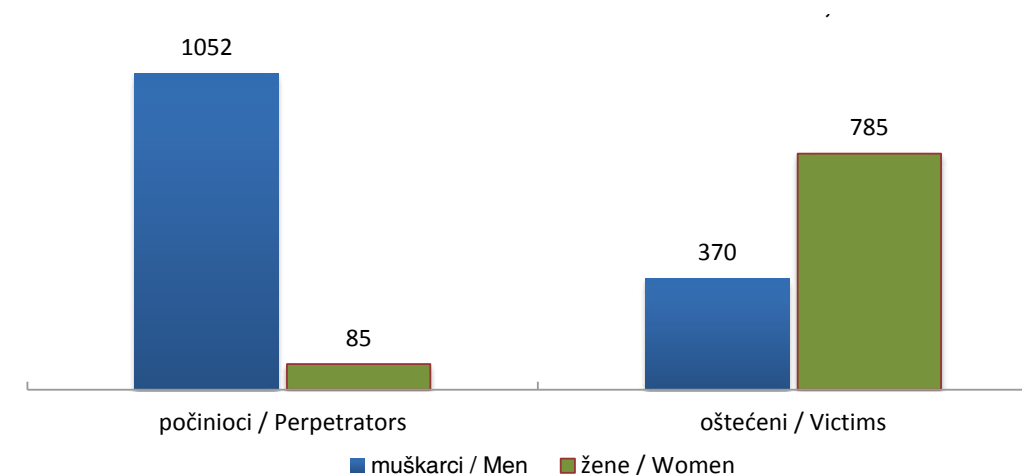

Broj registrovanih krivičnih djela “nasilje u porodici i porodičnoj zajednici” u 2013. godini veći je za 18,8% u poredjenju sa prethodnom godinom.

The number of registered criminal offences of domestic violence in 2013 increased by 18.8% compared to the previous year.

Izvor: Uprava policije | Source: Police Directorate

Broj prekršaja nasilja u porodici u 2013.
 Number of misdemeanor cases of domestic violence, 2013

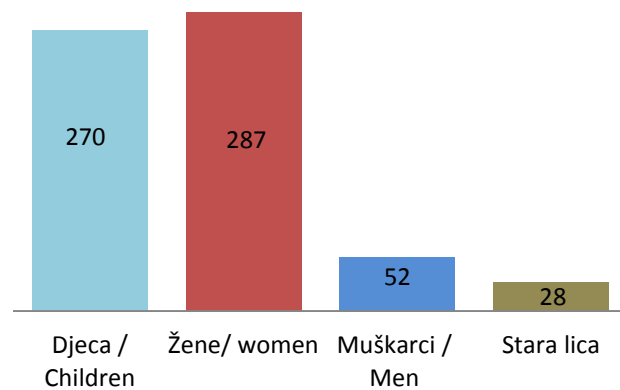

Službenici Uprave policije podnijeli su nadležnom organu za prekršaje 1052 prekršajne prijave iz oblasti Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

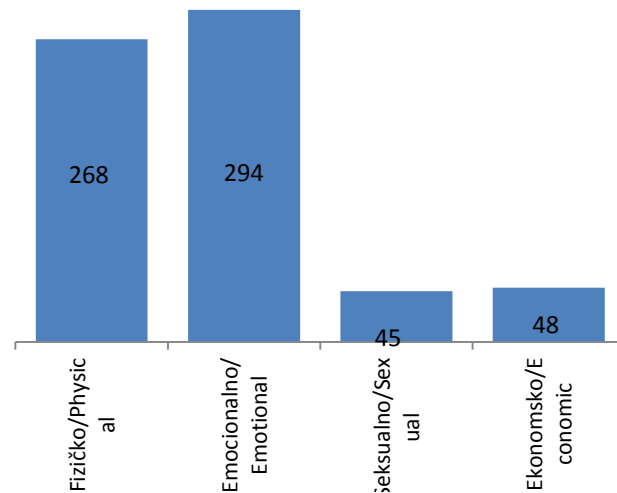
Officers of the Police Directorate submitted to competent body for violations 1052 misdemeanor charges in the area of the Law on Protection from Domestic Violence

Broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici centrima za socijalni rad, 2013.
Number of reported cases of domestic violence to social welfare centers, 2013

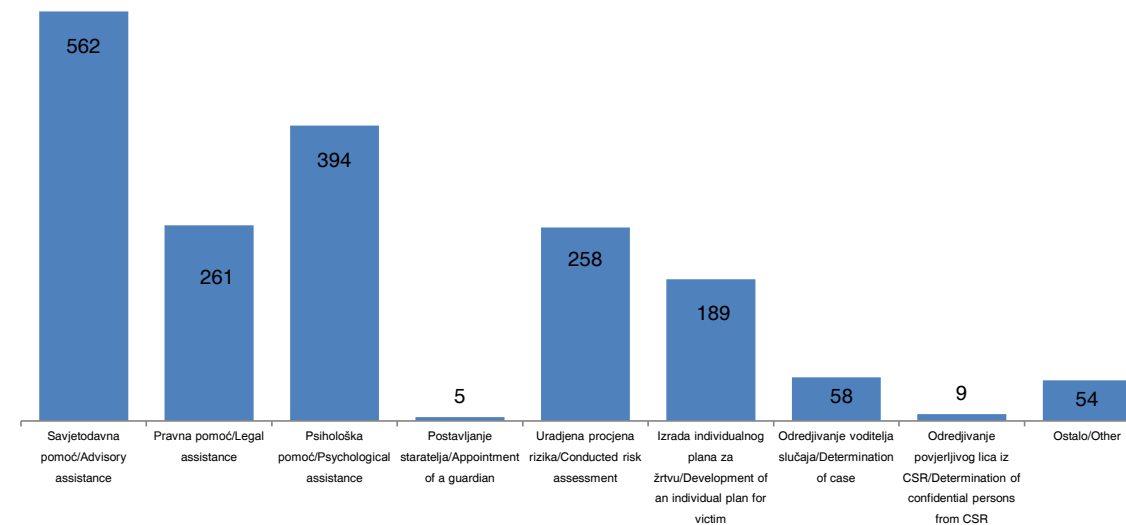
Žrtve nasilja/ Victims of violence

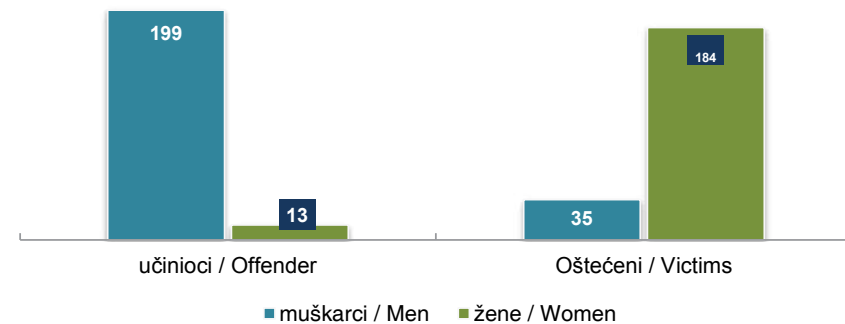
Vrste nasilja/Type of violence

Preduzete mjere, 2013.godine / The measures taken, 2013

Broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici centrima za socijalni rad, 2013.
 Number of reported cases of domestic violence to social welfare centers, 2013

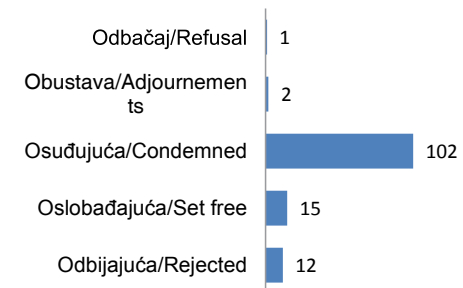

Izvor: Vrhovno državno tužilaštvo | Source: Supreme Prosecutors Office

Pregled donijetih presuda sa vrstama kazni za krivično djelo nasilje u porodici, 2013.
 Overview of brought verdicts for the criminal offence domestic violence, 2013

Vrste odluka po predmetu
 | Type of decision by subject

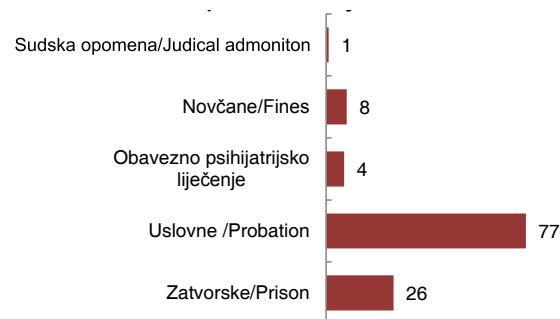
Vrste odluka - po predmetu/ Type of decisions -by subject

Izvor: Osnovni sud | Source: County Court

Pregled donijetih presuda za krivično djelo nasilje u porodici, 2013.

Vrste kazne po licima | Type of punishment by individuals

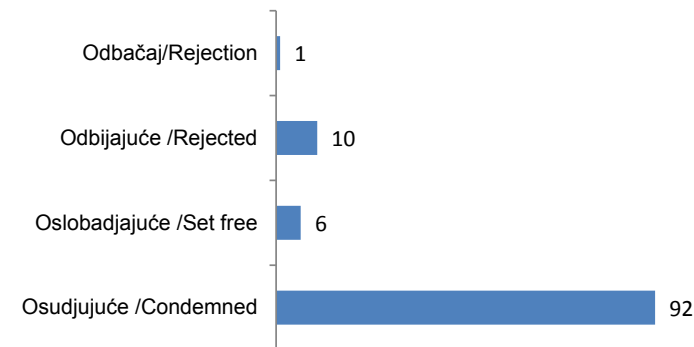
U izvještajnoj godini, vrhovni sudovi su riješili 132 predmeta ili 65,7 % od ukupnog broja predmeta u radu (201).

In the reporting year, The Supreme courts have solved 132 cases or 65.7% of the total number of cases (201).

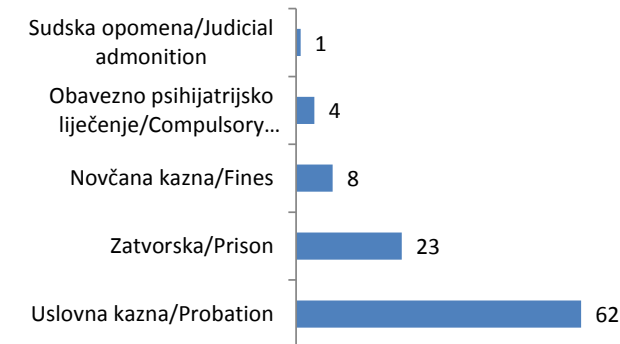
Izvor: Osnovni sud | Source: County Court

Pregled pravosnažnih presuda sa vrstama kazni za krivično djelo nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici, 2013
Overview of final judgments with kinds of punishment for a crime of domestic violence or in a family community, 2013

Vrste odluka - po predmetu / Type of decision-by subject

Vrsta kazne - po licima / Type of punishment-by individuals

Izvor: Osnovni sud | Source: County Court

MICS

Oblasti obuhvaćene MICS istraživanjem

Ovo poglavlje sadrži podatke dobijene kroz MICS istraživanje a prikazane po polu, prema sljedećim oblastima:

Zadovoljstvo spostvenim životom obuhvata podatke o licima starosti od 15-24 godine, koja su veoma ili donekle zadovoljana u izabranim domenima

Rani brak se odnosi na procenat žena i muškaraca starosti od 15-49 godina koji su ušli u bračnu zajednicu prije svog 15. rođendana; procenat žena i muškaraca starosti od 20 - 49 godina koji su prvi put u bračnu zajednicu ušli prije svog 15. i 18. rođendana, kao i procenat žena i muškaraca starosti od 15 - 19 godina koji su trenutno u bračnoj zajednici.

Razlika u godinama između supružnika predstavljena je kroz procenat žena starosti od 20-24 godine koje su trenutno u bračnoj zajednici prema razlici u godinama u odnosu na svog muža ili partnera

Upotreba duvana se odnosi na procenat lica starosti od 15-49 godina:

- koji su upotrebljavali duvanske proizvode jedan ili više dana tokom posljednjeg mjeseca, kao
- koji su ispušili cijelu cigaretu prije 15. godine
- prema broju cigareta koje su ispušili u posljednjih 24 časa.

Konzumiranje alkohola se odnosi na procenat lica starosti od 15-49 godina:

- koji su konzumirali najmanje jedno alkoholno piće jedan ili više dana tokom posljednjeg mjeseca
- koji su konzumirali najmanje jedno alkoholno piće prije 15. godine
- koji nikada nisu konzumirali alkoholno piće.

Stavovi prema nasilju u porodici se odnosi na procenat lica starosti od 15-49 godina koji izjavljuju da muž/partner ima pravo da udari ili istuče svoju ženu u najmanje jednom od sljedećih slučajeva:

- ako ona izađe bez njegovog znanja
- ako zanemari djecu
- ako se svađa sa njim
- ako odbije da ima seksualne odnose sa njim
- ako joj zagori hrana

MICS

Areas covered by the MICS survey

This chapter includes sections of the data obtained through the MICS survey and presented by sex, according to the following areas:

Satisfaction with its own life includes data on persons aged 15-24 years, who are very or somewhat satisfied in selected domains.

Early marriage refers to the percentage of women and men age 15-49 who first married or enter marital union before their 15th birthday; percentage of women and men age 20-49 years who first married or enter marital union before their 15th and 18th birthdays, and the percentage of women and men aged 15-19 years currently married or in union.

Spousal age difference is represented by the percentage of women currently married/in union age 20-24 according the age difference with their husband or partner.

Tobacco use refers to the percentage of individuals aged 15-49 years:

- who used tobacco products at any time during the last month, as
- who have smoked a whole cigarette before age 15
- according to the number of cigarettes smoked in the last 24 hours.

Alcohol use refers to the percentage of individuals aged 15-49 years:

- who consumed at least one alcoholic drink or more at any time during the last month
- who consumed at least one alcoholic drink before the age of 15
- who have never consumed an alcoholic drink.

Attitudes towards domestic violence refers to the percentage of people aged 15-49 years who believe husband / partner is justified in beating his wife in at least one of the following cases:

- if she goes out without telling him
- If she neglects the children
- if she argues with him
- if she refuses sex with him
- if she burns the food

Zadovoljstvo sopstvenim životom, lica starosti 15-24 godina u izabranim domenima, MICS 2013. godine
Domains of life satisfaction for individuals aged 15-24 years. MICS 2013

Kategorija Category	Procenat žena i muškaraca starosti 15-24 godine koji su veoma ili donekle zadovoljni u izabranim domenima / Percentage of women and men age 15-24 years who are very or somewhat satisfied in selected domains					
	Porodičnim životom/ Family life	Prijateljstvima / friendships	Zdravljem / Health	Okruženjem / Living environment	Kako se drugi ophode prema njima/ treatment by others	Svojim izgledom/ the way they look
Žene / Female	98,2	95,9	98,6	88,5	94,7	98,1
Muškarci / Male	97,5	95,8	99,3	87,4	94,7	94,6

Zadovoljstvo spostvenim životom, lica starosti 15-24 godina u izabranim domenima, MICS 2013. godine
Domains of life satisfaction for individuals aged 15-24 years. MICS 2013

Kategorija Category	Procenat žena i muškaraca starosti 15-24 godine koji / Percentage of women and men age 15-24 years who		
	Idu u školu i veoma ili donekle su zadovoljni školom/ Attend school and very or somewhat satisfied with school	Imaju posao i veoma ili donekle su zadovoljni poslom/Have a job and very or somewhat satisfied with job	Imaju prihode i veoma ili donekle su zadovoljni prihodima/ Have income and very or somewhat satisfied with their income
Žene / Female	86,4	82,5	76,4
Muškarci / Male	80,8	84,9	74,1

Zadovoljstvo životom i sreća, MICS 2013/ Life satisfaction and happiness

Kategorija Category	Procenat žena i muškaraca starosti 15-24 godine koji su veoma ili donekle zadovoljni u izabranim domenima / Percentage of women and men age 15-24 years who are very or somewhat satisfied in selected domains	
	Procenat žena i muškaraca starosti od 15-24 godine koji su zadovoljni životom / Percentage of women and men aged 15-24 years who are satisfied with their life	Procenat žena i muškaraca starosti od 15-24 godine koji su veoma ili donekle srećni / Percentage of women and men aged 15-24 years who are very or somewhat happy
Žene / Female	97.8	98.0
Muškarci / Male	98.5	96.9

Rani brakovi, MICS 2013/ Early marriage, MICS 2013

Kategorija Category	Procenat žena i muškaraca starosti od 15-49 godina koji su ušli u bračnu zajednicu prije svog 15. rođendana / Percentage of women and men aged 15-49 years who first married or entered a marital union before their 15th birthdays	Procenat žena i muškaraca starosti od 20-49 godina koji su prvi put u bračnu zajednicu ušli / Percentage of women and men aged 20-49 years who first married or entered a marital union:		Procenat žena i muškaraca starosti od 15 - 19 godina koji su trenutno u bračnoj zajednici / Percentage of women and men aged 15-24 years currently married or in a union:
		Prije svog 15. rođendana / Before their 15th birthday:	Prije svog 18. rođendana / Before their 18th birthday	
Žene / Female	0.5	0.6	6.2	2.4
Muškarci / Male	0.1	0.1	0.8	0.4

Razlika u godinama između supružnika, MICS 2013 / Spousal age difference, MICS 2013

Procenat žena starosti od 20-24 godine koje su trenutno u bračnoj zajednici, čiji muž ili partner je/ Percentage of women and men currently married/in union age 20-24 years whose husband or partner is:			
Mlađi /Younger	0-4 godine stariji / 0-4 years older	5-9 godina stariji / 5-9 years older	10 i više godina stariji / 10+ years older
2,9	41,1	33,8	22,2

Upotreba duvana, MICS 2013 / Tobacco use, MICS 2013

	Procenat lica starosti od 15-49 godina/Percentage of individuals aged 15-49 years:		Prema broju cigareta koje su ispušili u posljednjih 24 časa				
	Koji nikada nijesu upotrebljavali duvanske proizvode / Who never used tobacco products	Koji su upotrebljavali duvanske proizvode jedan ili više dana tokom posljednjeg mjeseca / Who used tobacco products at any time during the last one month	Koji su ispušili cijelu cigaretu prije 15. godine / Who smoked whole cigarette before age 15:	Manje od 5 / Less than 5	5-9	10-19	20 i više/20+
Žene / Female	48,3	30,7	2,7	7,4	9,3	35,9	47,3
Muškarci / Male	42,1	30,7	8,2	2,6	3,1	19,1	74,9

Konzumiranje alkohola, MICS 2013 / Alcohol use

	Procenat lica starosti od 15-49 godina/Percentage of individuals aged 15-49 years		
	koji nikada nisu konzumirali alkoholno piće / who never had an alcohol drink	koji su konzumirali najmanje jedno alkoholno piće jedan ili više dana tokom posljednjeg mjeseca / who had at least one alcohol drink at any time during the last month	koji su konzumirali najmanje jedno alkoholno piće prije 15. godine / who had at least one alcohol drink before their 15
Žene/Female	40,3	23,2	1,8
Muškarci/ Male	17,9	51,5	10,3

Stavovi prema nasilju u porodici, MICS 2013 / Attitudes toward domestic violence, MICS 2013

	Procenat lica starosti od 15-49 godina koji izjavljuju da muž/partner ima pravo da udari ili istuče svoju ženu/ percentage of individuals aged 15-49 years who believe a husband/partner is justified in beating his wife:				
	ako ona izađe bez njegovog znanja / if she goes out without telling him	ako zanemari djecu/ if she neglects the children	ako se svađa sa njim / if she argues with him	ako odbije da ima seksualne odnose sa njim / if she refuses sex with	ako joj zagori hrana/ if she burns the food
Žene/Female	0,7	2,4	0,4	0,4	0,1
Muškarci/ Male	1,4	3,4	2,2	0,9	0,5

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-86-85581-49-6
COBISS.CG-ID 26182672